

FINANSINSPEKTIONEN

Årsredovisning 2014

INNEHÅLL

Hur kunde det hända?	3	Tillståndsprövning	39
		Verksamhetsöversikt	39
		Prestationer	40
		Handläggningstider	41
		Resultatbedömning	43
Året i korthet	5	Övrig verksamhet	44
		Finansiell folkbildning	44
Om Finansinspektionen	7	Samordning mot penningtvätt	46
Finansinspektionens uppdrag	7	Finansmarknadsstatistik	47
Så finansieras FI	7	Samhällsskydd och beredskap	48
Organisation och ledning	8	Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	49
Styrelsens sammansättning	9		
Läsanvisningar	11	Övrig återrapportering	50
Resultatredovisningens indelning	11	Lokalförsörjning	50
Mätmetoder	11	Avgiftsredovisning	50
Kostnader, intäkter och tid	11	Rapporterade uppdrag	52
Tabeller och diagram	11		
Övergripande		Kompetensförsörjning	57
Finansinspektionen	13	Resultatbedömning	58
Samlad Bedömning FI	13		
Internationellt arbete	14	Finansiell redovisning	59
Ökade resurser för tillsyn	14	Resultaträkning	60
Företagsenkäten	15	Balansräkning	61
Ärendestatistik	15	Balansräkning fortsättning	62
Effektivitet	16	Anslagsredovisning	63
Ekonomiskt resultat	16	Tilläggsupplysningar och noter	64
		Sammanställning över väsentliga uppgifter	72
Tillsyn	19	Intygande om intern styrning och kontroll	73
Verksamhetsöversikt	19	Vårt ställningstagande	74
Prestationer	20		
Bankområdet	25		
Försäkringsområdet	26		
Marknadsområdet	27		
Konsumentskyddet	28		
Gränsöverskridande tillsynssamarbete	29		
Ärenden anmälda till			
Ekobrottsmyndigheten (EBM)	30		
Rapportering	31		
Sanktioner	31		
FI-forum	32		
Resultatbedömning	32		
Regelgivning	33		
Verksamhetsöversikt	33		
Prestationer	33		
Föreskriftsarbete	34		
Internationell reglering	35		
Globalt arbete	37		
Resultatbedömning	37		

Martin Andersson,
generaldirektör Finansinspektionen.

Hur kunde det hända?

Det var i januari 2009 som finanskrisen sköljde över oss och jag började min tjänst som generaldirektör på Finansinspektionen. Våra storbanker förlorade miljarder i Baltikum och Sveriges BNP backade med över 6 procent. Folk förlorade jobben, bostäder tappade i värde och alla var oroliga. Det vi upplevde var den största kraschen sen depressionen på 1930-talet och alla försökte förstå hur det kunnat hända.

Det var när den amerikanska investmentbanken Lehman Brothers gick omkull i september året innan som det blev tydligt hur bräckligt det finansiella systemet var. Problem i en bank spred sig snabbt och bankernas förmåga att hantera sina egna förluster var obefintlig. Det var ett sammanbrott i ordets rätta bemärkelse och att saker behövdes förändras var uppenbart för alla. En stor del av min tid på FI har därför handlat om att ta fram nya regler, i Sverige och EU, för att täppa till de stora brister som krisen blottade. Högre krav på bankernas kapital, större likviditetsbuffertar och nya bonusregler är alla direkta resultat av krisen.

Men krisen krävde också att Finansinspektionen förändrades.

I decennier hade övervakningen av det finansiella systemet, i Sverige och i världen, skett bakom stängda dörrar. Samtidigt tog finansbranschen en allt större plats i offentligheten. Bankerna var tillväxtmotorer och länder kämpade om att locka till sig finansvärldens aktörer. Små länder som Island hade flera globala storbanker. Här hemma pratade alla om Finansplats Stockholm.

Men när finansbranschen fick diktera villkoren vattnades kraven ut. Att den finansiella sektorn behövs för att företag ska kunna få finansiering, att vi ska kunna försäkra våra ägodelar, låna till våra hus eller spara till pensionen föll i glömska.

I dag ser läget annorlunda ut.

Förra året träffades Stabilitetsrådet för första gången. Där diskuterar tre

myndigheter och en minister öppet problemen i det finansiella systemet och vad som måste göras. Något som hade varit helt otänkbart åren innan krisen.

På Finansinspektionen har vi även förändrat sättet vi arbetar på. Idag vet vår omvärld vad vi tycker och hur vi tänker eftersom våra analyser är publika.

Idag styr analysen det mesta Finansinspektionen gör. Det handlar om att vi letar efter var riskerna är som störst, både för konsumenter och företag, det finansiella systemet som helhet, och styr resurserna dit. Vi kallar det för riskbaserad tillsyn och det är en stor förändring mot hur vi arbetat tidigare. Nu börjar vi få nya system på plats som låter oss analysera mer data än någonsin innan. Vår ambition är att på så sätt bli ännu bättre på att upptäcka och motverka risker.

Vi har också ändrat sättet vi ser på oss själva. Idag sätter vi vårt samhällsuppdrag först. Det är vårt jobb att skydda samhället från kriser och konsumenter från att råka illa ut. Det innebär att vi är hårda mot företag som inte sköter sig. För det är ett särskilt ansvar att ta hand om medborgarnas pengar och det ska kosta att inte ta det ansvaret på allvar. Det innebär också att vi inte drar oss från att ta tag i sårbarheter tidigt för att undvika stora problem i framtiden. Åtgärder för att minska riskerna med hushållens skulder är exempel på det.

Samtidigt finns det mycket kvar att göra och utmaningarna är många. Rådgivningen på finansmarknaden måste bli mycket bättre, vi måste hantera de nya omfattande regelverk som rullar in från Europa, och inte minst hitta vår plats på den nya europeiska tillsynskartan.

Vi är på många sätt en annan myndighet idag än den vi var för sex år sedan då jag klev in genom dörrarna på Brunnsgatan. Vi har ändrat vårt sätt att arbeta och anpassat oss till en omvärld i förvandling. Vi kommer att behöva fortsätta att utveckla vår tillsyn när kraven förändras. Jag är övertygad om att vi även fortsättningsvis kommer att göra ett bra jobb.

Martin Andersson

Året i korthet

FEBRUARI

FI beslutar om nya regler för styrning, riskhantering och kontroll i finansiella företag. Reglerna omfattar bland annat krav på oberoende kontrollfunktioner, interna regler, rutiner och processer.

Det nyinrättade Finansiella stabilitetsrådet, som består av Riksbanken, Finansdepartementet, Riksgälden och FI, håller sitt första möte.

FI ämnar skapa tydligare fokus på konsumentområdet och stärker konsumentens ställning på finansmarknaden genom att inrätta ett nytt verksamhetsområde Konsumentskydd från april.

MARS

FI lämnar tillsammans med 16 andra myndigheter och organisationer över en nationell bedömning av riskerna för finansiering av terrorism i Sverige till regeringen.

APRIL

FI konstaterar att hushållen lånar i snitt upp till 70 procent av bostadens värde och skuldsättningen är hög ur historiskt och internationellt perspektiv. FI:s årliga bolåneundersökning visar samtidigt att mindre än vart tionde hushåll tar lån som överstiger 85 procent av bostadens värde, och att dessa hushåll amorterar i snabb takt.

FI:s nya system för webbaserad periodisk inrapportering från finansiella företag tas i drift. De första företagskategorierna att rapportera via det nya systemet är kreditinstitut och värdepappersföretag.

MAJ

Bättre rådgivning om finansiella produkter, ökade krav på snabblåneföretagen och öppenhet kring bolåneräntan är tre behov FI målar upp i sin nya konsumentskyddsrapport. Rapporten presenteras på FI:s årliga Konsumentskyddsdag.

FI meddelar hur kapitalkraven för svenska banker kommer att utformas. Syftet med kraven är ett stabilare finansiellt system som påverkar samhällsekonomin positivt. Det är FI:s första åtgärder i rollen som ansvarig myndighet för makrotillsynen i Sverige.

JUNI

FI bedömer att det svenska finansiella systemet är motståndskraftigt men att det finns risker för stabiliteten. De två största riskerna är bankernas beroende av finansiering från marknaden och hushållens stora skulder, visar FI:s nya rapport Stabiliteten i det finansiella systemet.

Nya föreskrifter om viss verksamhet med konsumentkrediter (snabblån) har tagits fram. Reglerna omfattar bland annat hur verksamheten ska bedrivas för att den ska anses som sund.

FI presenterar i en promemoria ändrad praxis för offentliggörande av information om handeln med företagsobligationer. Tillgängliga uppgifter om priser och volymer i företagsobligationsmarknaden förväntas bidra till att förbättra marknadens effektivitet.

JULI

FI presenterar nya föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Föreskrifterna är en del i det svenska genomförandet av det fjärde kapitaltäckningsdirektivet som vilar på den så kallade Basel 3-överenskommelsen.

SEPTEMBER

FI föreslår att bankerna ska redovisa ett snitt av de räntor som kunderna faktiskt betalar. Förslaget är ett viktigt steg för att stärka bankkundernas ställning på bolånemarknaden.

Nya kapitalkrav för banker är beslutade och innebär ett minimum för kärnprimärkapital och ett golv för riskvikter för bolån.

FI beslutar om föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde för svenska banker. Beslutet innebär att den kontracykliska bufferten ska aktiveras och fastställas till 1 procent givet de ekonomiska förutsättningarna.

OKTOBER

FI:s generaldirektör Martin Andersson väljs in i styrelsen för den internationella organisationen för värdepapperstillsyn Iosco.

FI:s stresstest som gjorts på uppdrag av den Europeiska bankmyndigheten, Eba, visar att svenska storbanker klarar av ett kraftigt försämrat läge i omvärlden. Dessutom är deras utlåning av bra kvalitet.

NOVEMBER

Enligt FI:s planer på nya krav på amortering av hushållens bolån ska nya bolån amorteras ned till 50 procent av bostadens värde. Förslaget innebär att hushållen årligen ska amortera motsvarande två procent av det initiala lånet per år till dess att belåningsgraden är 70 procent, och därefter en procent ned till en belåningsgrad på 50 procent.

DECEMBER

Den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, Eiopa, redovisade sitt stresstest av europeiska försäkringsföretag. Från Sverige deltog tio stora försäkringsföretag och grupper, vilka svarar för mer än hälften av den svenska försäkringsmarknaden. Undersökningen visade bland annat att företagen i den svenska delen av stresstesterna ligger ungefär i nivå med eller över solvenskapitalkravet i det kommande Solvens 2-regelverket.

Regeringen ger Martin Andersson fortsatt förtroende som generaldirektör för FI under ytterligare tre år.

FI presenterar sin syn på bruttosoliditetskrav för svenska banker och säger att det inte finns tillräckliga skäl att genomföra ett krav innan kravet träder i kraft inom EU, vilket förväntas ske 2018.

FI:s Stabilitetsrapport nummer två visar att motståndskraften i det svenska finansiella systemet är tillfredsställande. Bankerna har bra motståndskraft och tillgång till finansiering trots oro i omvärlden. Samtidigt är storbankernas behov av finansiering från marknaden och hushållens stora skulder sårbarheter som måste följas och mildras.

FI publicerar egna stresstest av de svenska bankerna och ett PM som klargör FI:s roll och ansvar för den svenska finansiella stabiliteten.

Om Finansinspektionen

FINANSINSPEKTIONENS UPPDRAG

I förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen (FI) beskrivs de uppgifter som FI ansvarar för. I årliga regleringsbrev från regeringen framgår mål och uppdrag för FI:s verksamhet. Utöver detta kan uppdrag också ges genom särskilda regeringsbeslut.

Enligt instruktionen ansvarar FI för tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning som rör finansiella marknader och finansiella företag. FI ansvarar också för samordningsorganet för tillsyn enligt förordningen (2002:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (samordning mot penningtvätt). Myndigheten ska också vidta åtgärder för att motverka finansiella obalanser i syfte att stabilisera kreditmarknaden.

FI ska arbeta för att det finansiella systemet är stabilt och präglas av ett högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster, samt att det finansiella systemet ger ett högt skydd för konsumenter. Det finns ett särskilt ansvar för FI att följa och analysera utvecklingen inom sitt ansvarsområde.

De regelverk och rutiner som FI disponerar över ska vara kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag att förstå.

FI ska biträda regeringen med yttranden och utredningar samt lämna särskilda rapporter enligt instruktionen. Två rapporter som lämnas årligen avser myndighetens analys och bedömning av den finansiella stabiliteten (Stabilitetsrapporterna) och en för FI:s erfarenheter från tillsynsarbetet avseende konsumentskydd (Konsumentskyddsrapporten).

I uppdraget ingår även uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

FI ska fullgöra de uppgifter som ska skötas av behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordningar, bland annat det som rör samarbete mellan nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskydds-lagstiftningen, europeiska riskkapitalfonder och europeiska fonder för socialt företagande.

Det finns också ett ansvar för FI att aktivt delta i det samarbete inom Europeiska unionen som sker inom ramen för det europeiska systemet för finansiell tillsyn. FI ska ha effektiva och tillförlitliga rutiner för att uppmuntra rapportering och för att ta emot rapporter om överträdelse av bestämmelser som gäller för verksamheten i kreditinstitut och värdepappersbolag som anges i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

SÅ FINANSIERAS FI

FI tar ut avgifter från de finansiella företag och personer som verkar i Sverige, dels årliga avgifter och dels avgifter för provningar av ansökningar och anmälningar.

FI får ett förvaltningsanslag för verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning, och finansmarknadsstatistik. FI får också ett anslag för att betala medlemsavgifter till de tre europeiska tillsynsmynd-

digheterna. Båda anslagen ska täckas med årliga avgifter. För att finansiera verksamheten samordning mot penningtvätt disponerar FI en separat anslagspost som inte ska täckas med årliga avgifter.

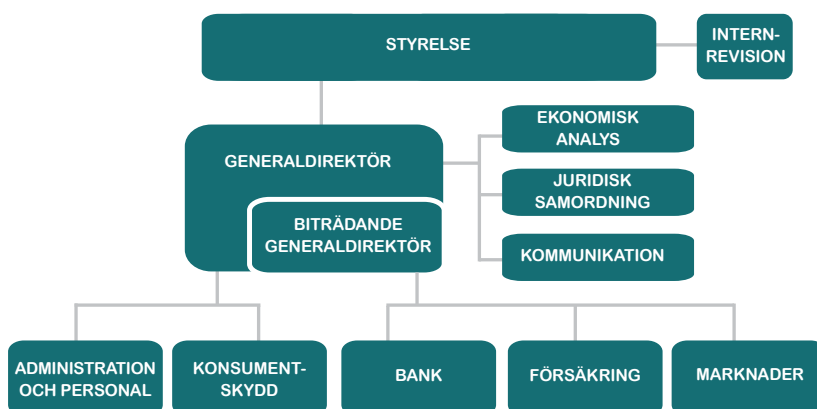
De årliga avgifterna som tas ut av de företag och personer som står under FI:s tillsyn levereras vidare till statsbudgeten. På sikt ska avgifterna motsvara de utgifter som FI redovisar mot förvaltningsanslaget och anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter.

FI tar ut avgifter för prövningar av ansökningar och anmälningar inom myndighetens ansvarsområde, tillståndsprövning. Tillståndsavgifterna ska täcka kostnaderna för prövning av ansökningar och anmälningar på några års sikt. FI disponerar själv över intäkterna från denna del av verksamheten.

Den verksamhet som avser samhällsskydd och beredskap finansieras till största delen av bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Inom verksamheten tillsyn redovisar FI intäkter av avgifter och bidrag som avser det nordiska samarbetet mellan Danmark, Norge, Finland och Sverige avseende det gemensamma transaktionsrapporteringssystemet (NTRS) för rapportering till EU. Länderna har kommit överens om att FI har huvudansvaret för att utveckla och förvalta systemet.

ORGANISATION OCH LEDNING

FI:s verksamhet är organiserad i fem verksamhetsområden och tre staber. Områdena är Bank, Försäkring, Marknader, Konsumentskydd samt Administration och personal. Staberna är Ekonomisk analys, Juridisk samordning och Kommunikation. Verksamheten leds av en styrelse och en generaldirektör. Under året har en biträdande generaldirektör utsetts av generaldirektören (gd), som under gd har det sammanhållande ansvaret för verksamhetsområdena Bank, Försäkring och Marknader. Verksamheten finns lokaliserad i Stockholm och antalet anställda var 415 personer vid utgången av 2014. FI:s internrevision arbetar på styrelsens uppdrag.

Området Bank ansvarar för tillsynen av banker och övriga kreditinstitut. Området Försäkring ansvarar för tillsynen av försäkringsföretag och understödsföreningar samt för delar av tillsynen över pensionsstiftelser. Området Marknader ansvarar för tillsynen av värdepappersmarknaden och dess infrastruktur samt har det samordnande ansvaret för FI:s redovisnings- och penningtvättstillsyn. Området Konsumentskydd, som

inrättades i april 2014 för att förstärka FI:s fokus kring konsument-skyddsfrågor, ansvarar för tillsynen inriktad på konsument- och investerarskydd på finansmarknaden samt konsumentupplysning och hantering av upplysningar från konsumenter. Området har också ansvar för tillsynen av fondbolag, fonder, värdepappersbolag, försäkringsförmedlare, konsumentkreditföretag, betalningsinstitut och utgivare av elektroniska pengar samt verksamheten som bedrivs inom finansiell folkbildning. Inom de fyra verksamhetsområdena utförs den tillståndsprövning och det regelgivningsarbete som är kopplat till respektive verksamhetsansvar.

Staben Ekonomisk analys säkrar ett övergripande system- och makroekonomiskt perspektiv för FI:s verksamhet. Staben Juridisk samordning ansvarar för en övergripande samordning och ledning av juridiska frågor. Kommunikationsstaben ansvarar för intern och extern kommunikation. Området Administration och personal är en administrativ stödfunktion för bland annat personalfrågor, it, ekonomi- och löneadministration.

FI leds av en styrelse med fullt ansvar för myndighetens verksamhet. Styrelsen beslutar i principiella frågor och i frågor som är av större vikt, exempelvis nya regler, sanktioner och planering av FI:s verksamhet. Gd ansvarar för och leder den löpande verksamheten enligt styrelsens direktiv och riktlinjer.

Styrelsens ledamöter utses av regeringen, vanligen för tre år i taget. Styrelsen bestod i slutet av 2014 av sju ledamöter. Birgitta Johansson-Hedberg och Eva Lindström entledigades den 16 oktober. Under 2014 har Astri Muren och Sven-Erik Österberg tillträtt som styrelseledamöter den 1 juni respektive den 1 augusti. Sven-Erik Österberg utsågs också till ny ordförande i styrelsen från och med 1 januari 2015. I december fick Martin Andersson fortsatt förtroende som generaldirektör för FI fram till den 14 januari 2018.

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING SAMT STYRELSEARVODEN OCH ÖVRIGA ERSÄTTNINGAR UNDER 2014

Styrelseledamöter	Arvoden och övriga ersättningar
Bengt Westerberg, ordförande	100 000 kr
Birgitta Johansson-Hedberg	59 375 kr
Eva Lindström	43 542 kr
Astri Muren	32 083 kr
Hans Nyman	55 000 kr
Gustaf Sjöberg	59 158 kr
Kristina Ståhl	55 000 kr
Sven-Erik Österberg	22 917 kr
Martin Andersson, generaldirektör FI	1 518 501 kr

Två personalrepresentanter deltar i styrelsens sammanträden.

Ledande befattningshavares och styrelseledamöters övriga uppdrag

Redovisningen avser övriga uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Bengt Westerberg, styrelseordförande till och med 2014-12-31: Styrelseordförande i Institutet för framtidsstudier, SPBI Service AB, Cirkör AB, Patientförsäkringsföreningen.

Sven-Erik Österberg (styrelseledamot från och med 2014-08-01. Styrelseordförande från och med 2015-01-01): Ledamot i arbetsgivarverkets styrelse.

Birgitta Johansson-Hedberg (styrelseledamot till och med 2014-10-16): Styrelseledamot i Almi Företagspartner i Stockholm Sörmland AB, styrelseledamot i Vitec AB, Sveaskog AB, Sveriges Radio AB och Copenhagen Economics. Ordförande i Svenska Linnésällskapet och Sankt Lukas Sverige.

Eva Lindström (styrelseledamot till och med 2014-10-16): Styrelseordförande i Myndigheten för vårdanalys, ledamot i Finanspolitiska rådet, insynsrådet vid Nationalmuseum och vice ordförande i Trafikverket samt styrelseordförande i Eva Lindström Consulting AB.

Hans Nyman: Ersättare i Trafikskadenämnden.

Gustaf Sjöberg: Ersättare i Revisorsnämndens tillsynsnämnd och styrelseordförande i Sjöbergs Konditori i Gävle AB.

Kristina Ståhl: Vice ordförande i Granskningsnämnden för Radio och TV, ordförande i Rikspolisstyrelsens etiska råd, ersättare i Revisorsnämndens tillsynsnämnd samt ledamot i Skatterättsligt forum AB

Asti Murén (styrelseledamot från och med 2014-06-01): Ledamot i Marknadsdomstolen, ekonomisk expert vid Förvaltningsdomstolen vid mål enligt lagen om elektronisk kommunikation.

Martin Andersson (generaldirektör): Ledamot i Högskolan Väst, styrelseordförande i Andante massage & friskvård AB.

Läsanvisningar

RESULTATREDOVISNINGENS INDELNING

Resultatredovisningen inleds med ett avsnitt, Övergripande FI, som redovisar resultat och återrapporteringskrav på en myndighetsövergripande nivå. Därefter återrapporteras prestationer för FI:s tre huvudsakliga verksamheter: tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning. Avsnittet Övrig verksamhet innehåller återrapportering av FI:s övriga verksamheter.

Verksamhetsavsnitten inleds med en beskrivning av uppdragen enligt årets regleringsbrev för de tre huvudsakliga verksamheterna och för finansiell folkbildning samt enligt instruktionen för de övriga verksamheterna. Avsnitten inleds med en kort beskrivning av verksamheten och avslutas med en sammanfattande bedömning av resultatet för 2014.

I avsnittet Övrig återrapportering redovisas FI:s avgiftsbelagda verksamhet och myndighetens lokalförsörjning samt de särskilda återrapporteringar (rapporter) som gjorts under året.

Avsnittet om FI:s kompetensförsörjning utgår ifrån de tre definierade områdena i FI:s kompetensförsörjningsstrategi: attrahera och rekrytera; behålla, tillvarata och utveckla samt avsluta. Avsnittet avslutas med en sammanfattande resultatbedömning.

MÄTMETODER

I tabellerna redovisas data för åren 2012, 2013 och 2014. FI har bedömt att treårsserierna ger tillräckligt underlag för att bedöma resultatet och dess utveckling.

Vid årsskiftet 2012/2013 bytte FI till en ny diarieplan, som anpassats till FI:s övergripande processer. Bakgrunden till detta var ett nytt regelverk från Riksarkivet om grundläggande principer för redovisning av myndighetens arkiv. Bytet till en ny diarieplan innebär att det för tabell 19 och 20 (tillståndsärenden) inte bedömts möjligt att ta fram jämförbar statistik för 2012.

KOSTNADER, INTÄKTER OCH TID

Det ekonomiska utfallet och utfallet av timmar har hämtats från ekonomisystemet Agresso. Indirekta intäkter och kostnader har fördelats på de olika verksamheterna utifrån en fördelningsnyckel. Fördelningsnyckeln baseras på redovisad tid på tidkoder som är kopplade till verksamheterna.

TABELLER OCH DIAGRAM

Fyra delvis nya tabeller har tillkommit, tabell 9–12 för redovisning av FI:s så kallade heltäckande tillsyn och som redovisades första gången i årsredovisningen 2013. Det har inte funnits möjlighet att ta fram jämförande siffror för 2012.

Tabell 14, antal beslutade sanktioner, har en mer detaljerad redovisning än tidigare år. En ny tabell 22, utbildningsinsatser finansiell folkbildning, har tillkommit. Tabell 2 (tid och kostnad för tillsyn, regelgivning, tillståndsprövning, finansiell folkbildning och samordning mot penningtvätt, tkr) som fanns i årsredovisningen 2013 har utgått och motsvarande uppgifter går att utläsa i andra tabeller.

Redovisning av den heltäckande tillsynen

I tabellerna 9 – 12 visas utfallet för FI:s så kallade heltäckande tillsyn. För dessa tabeller finns en särskild modell för redovisning som återfinns i rapporten Återrapportering av tillsynsinsatser, FI dnr 15-1703.

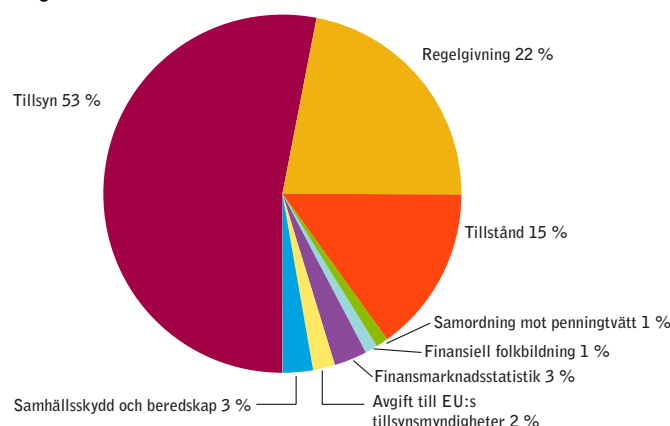
I urvalet ingår samtliga företag med tillstånd från FI förutom företag som på grund av sin begränsade storlek har undantagits från regelverket, exempelvis så kallade kreatursförsäkringsföreningar. Betaltjänsteleverantörer och utgivare av elektroniska pengar ingår, men inte institut som är enbart registrerade hos FI som inlåningsföretag.

FI har avgränsat definitionen av vilka tillsynsaktiviteter som ingår. Vissa översyns- och utvärderingsprocesser har exkluderats från statistiken på grund av deras begränsade omfattning. Vissa tillstånd som innehåller godkännanden av interna modeller för kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och motpartsrisker samt ägarprövningar med ett tillsynsvärde ingår. Undersökningarna som redovisas i tabellen motsvarar inte samtliga tillsynsundersökningar som resulterat i ett beslut enligt prestationstabellen (tabell 8).

Med sanktioner avses publicerade ingripanden som FI:s styrelse har fattat beslut om. Om bolaget exempelvis har upphört under mätperioden kan det få betydelse för antalet sanktioner som redovisas här.

Övergripande Finansinspektionen

Diagram 1: Verksamheternas andel av FI:s totala kostnader

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål 1 i regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Återrapporteringskrav

Redovisa hur arbetet med att öka insatserna av finansiell tillsyn har bedrivits och hur stor del av de ökade resurserna som tillförts i samband med budgetpropositionen för 2014 har använts för detta ändamål.

Återrapporteringskrav i övrigt

Redovisa hur stor andel av myndighetens totala kostnader som avser internationellt arbete, såväl inom EU som globalt, avseende tillsynsverksamheten och regelgivningen.

SAMLAD BEDÖMNING FI

FI fick under 2013 ett övergripande ansvar för att värna stabiliteten i det finansiella systemet och för att motverka obalanser på kreditmarknaden. Det inrättades också ett finansiellt stabilitetsråd där företrädare för Riksbanken, FI, Riksgälden och regeringen diskuterar riskerna i det finansiella systemet och ger förslag på åtgärder. I rapporten "FI och den finansiella stabiliteten" och Stabilitetsrapporterna utvecklar FI sin syn på sitt utvidgade stabilitetsuppdrag och riskerna i det finansiella systemet. Det utvidgade uppdraget har inneburit att FI vidtagit flera åtgärder under året, bland annat kopplade till hushållens skuldsättning och bolån.

FI har under året förstärkt tillsynsarbetet genom rekryteringar samt genom fortsatta investeringar i analysverktyg. Inom tillsynen har stora resurskrävande insatser genomförts, bland annat granskningen av storbankernas kreditportföljer och stresstesterna inom bank- och försäkring. FI har också tagit fram en tillsynsstrategi som ska vara en vägledning i FI:s tillsynsarbete. Strategin handlar om att skapa ett ramverk för att säkerställa att såväl den löpande tillsynen som undersökningar prioriteras och inriktas utifrån ett riskbaserat synsätt. Det har under året blivit ett starkare fokus på konsumentsskyddsfrågor i organisationen och flera insatser med fokus på provisioner och olämplig rådgivning har genomförts.

Regelgivningsarbetet kräver fortsatt stora arbetsinsatser och under året har arbetet med Solvens 2 motsvarat cirka 17 procent av de resurser som använts för regelgivningsarbete på FI. Insatserna inom regelgivningen drivs av de internationella regelkraven som ökat i både mängd och komplexitet.

Inom tillståndsprövningen har det varit ett ökat inflöde av ärenden och det har varit svårt att klara flera riktider. Inflödet beror på att det varit flera nya regelverk som krävt nya tillstånd, men det har även varit en generell ökning av tillståndsärenden. Antalet beslutade tillstånd har under året ökat med cirka 44 procent.

Jämfört med 2013 har FI genomfört fler rekryteringar och samtidigt ökade också personalomsättningen. FI har vidtagit ett antal åtgärder för att vara en attraktiv arbetsgivare, där medarbetare vill stanna och utvecklas.

INTERNATIONELLT ARBETE

FI har enligt instruktionen ett ansvar att aktivt delta i samarbetet inom europeiska unionen kopplat till det europeiska systemet för tillsyn. FI ska också delta i det globala samarbetet för tillsynsmyndigheter.

I det globala samarbetet har FI:s deltagande i Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco) och Baselkommittén ökat. Totalt är FI engagerad i cirka 136 internationella arbetsgrupper, styrelser och kommittéer på europeisk, global, nordisk och baltisk nivå.

TABELL 1 Kostnad för internationellt arbete, tkr

	2014	2013	2012
Totala kostnader FI	518 030	419 403	389 292
-varav internationellt arbete	58 688	45 764	44 388
Andel kostnader för internationellt arbete	11 %	11 %	11 %

Källa: Agresso

Kostnaderna för det internationella arbetet har ökat jämfört med 2013 och 2012 men ligger andelsmässigt på samma nivå som tidigare år. Deltagandet i arbetsgrupper kopplade till de europeiska tillsynsmyndigheterna har ökat. FI har också ökat sitt engagemang i Europeiska systemrisknämnden (ESRB). Under 2014 har FI lagt särskilt stor vikt vid förberedelsearbetet av införandet av Solvens 2 och regelgivningsarbete kopplat till genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet (CRD4/CRR), reglering gällande styrning, riskhantering och kontroll samt nya regler om hantering av operativa risker, it-system, informationssäkerhet och insättningssystem.

ÖKADE RESURSER FÖR TILLSYN

I budgetpropositionen för 2014 fick FI ett resurstillskott på 65 miljoner 2014 för att bland annat öka insatserna inom tillsynsverksamheten. Utfallet visar att kostnaderna för tillsyn har ökat med cirka 62 miljoner. Tillsynsverksamhetens andel av de totala kostnaderna uppgår till 53 procent jämfört med 51 procent för 2013.

FI har under året rekryterat för att förstärka tillsynsverksamheten. Den arbetade tiden inom tillsynen har ökat med 26 procent. Det har lett till ökad tillsyn, bland annat har den tid som lagts ned på undersökningar ökat. Det har genomförts omfattande insatser mot de större finansiella företagen, som normalt har störst påverkan på det finansiella systemet. Det gränsöverskridande tillsynssamarbetet har också inneburit fler insatser eftersom flera svenska finansiella företag har en relativt omfattande internationell verksamhet.

De nya europeiska regelkraven för med sig ökade rapporteringskrav på företag under FI:s tillsyn men också ökade krav på rapportering från

nationella tillsynsmyndigheter till de europeiska myndigheterna. Till följd av de ökade rapporterings- och regelkraven har resursförstärkningen inom tillsynen även använts för investeringar i it-system och arbete för att hantera rapporteringen. Syftet med investeringarna i it-system är också att bättre utnyttja den data som rapporteras till FI.

FÖRETAGSENKÄTEN

TABELL 2 Enkät svar från företagen, andel

	2014	2013	2012
Andel som har förtroende för FI:s sätt att sköta arbetet	80	82	85
Andel som anser att FI ger ett professionellt bemötande	81	86	85
Andel som anser att FI håller hög kvalitet på analyser och beslut	60	71	78
Andel som anser att FI:s föreskrifter och allmänna råd är ändamålsenliga	60	71	68
Andel som anser att FI är tydlig med vilka regler som gäller	56	64	65
Andel som ger FI:s webbplats ett positivt omdöme utifrån sitt behov	75	82	87

Källa: Demoskop

Kommentar: De frågor som redovisas utgör ett urval av frågorna i enkäten

FI genomför årligen en företagsenkät med hjälp av telefonintervjuer. Drygt 400 finansiella företag har fått bedöma FI:s verksamhet och hur de tycker att kontakterna med FI har fungerat. Resultatet av enkäten används i FI:s arbete med att utveckla verksamheten. Enkäten visade generellt att kontakterna med FI har ökat samt att förtroendet för FI:s sätt att utföra sitt arbete är fortsatt stort. För flera svar är resultatet lägre än tidigare år och det är svårt att veta de exakta orsakerna till det. En tänkbar delförklaring kan vara den osäkerhet som råder om när olika regler kommer att införas och hur de kommer att se ut. Detta är en följd av flera förseningar i europeiska regelgivningsarbeten som ligger utanför FI:s kontroll att själva kunna påverka. FI överväger också att utveckla mätmetoden för att bättre kunna förstå och tolka resultaten från enkäten.

ÄRENDESTATISTIK

TABELL 3 Ärendestatistik, antal och andel

	2014	2013	2012
Totalt antal nya ärenden	17 597	14 640	13 716
Totalt antal avgjorda ärenden	16 549	13 655	13 870
Antal avgjorda ärenden med riktider	14 565	11 822	12 065
Antal ärenden som hanterats inom riktiden	10 564	9 924	10 286
Andel inom riktiden (%)	73	84	85

Källa: Platina

Den tidigare trenden med ett ökat ärendeflöde har fortsatt även för 2014. Inflödet av ärenden totalt har ökat med 20 procent och andelen som har hanterats inom riktiden är lägre än både 2012 och 2013. En förklaring är att inflödet av tillståndsärenden har ökat med cirka 43 procent, vilket fått konsekvenser för FI:s möjligheter att hantera ärendena inom riktiden.

För FI:s lagstadgade riktider inom tillståndsprövningen hanterades 97 procent inom riktiden. Dessa ärenden prioriteras före övriga ärenden med riktider.

EFFEKTIVITET

Effektivitet handlar om att göra rätt saker på rätt sätt. FI har fortsatt arbetet med att effektivisera verksamheten och arbetsprocesserna. En del i effektiviseringen är den organisationsförändring som genomfördes när området Konsumentskydd inrättades under året och som bland annat syftat till en ökad fokusering på konsumentskyddsfrågorna. Organisationen har också anpassats till att effektivisera tillsynsarbetet och utifrån hur den internationella tillsynen bedrivs, bland annat för att samarbetet ska kunna fungera bättre med Europeiska centralbanken som numera har tillsynsansvar över de större bankerna inom euroområdet.

FI har under året fått ökade resurser för att förstärka prioriterade områden, framförallt inom tillsynsverksamheten. Samtidigt som resurser tillförts har FI arbetat med att ta fram effektivare arbetsmetoder för att bättre utnyttja resurstillskottet. Även under detta år har stora investeringar gjorts i olika rapporteringssystem. Satsningen är styrd av rapporteringskrav till följd av olika regelverk samtidigt som tillsynsarbetet förväntas bli mer effektivt med de nya verktygen.

Arbetet med att utveckla arbetsprocessernas ändamålsenlighet har fortsatt. Processer fungerar som ett stöd för en rättssäker handläggning och ska också, utöver att säkerställa en hög kvalitet, bidra till en effektivitet i handläggningen. FI har beslutat om en övergripande tillståndsprocess för att säkerställa rättsäkerhet, kvalitet och enhetlighet i handläggningen av tillståndsärenden.

EKONOMISKT RESULTAT

Kostnader och intäkter under året

Kostnader

TABELL 4 Verksamhetens kostnader, tkr

	2014	%	2013	%	2012	%
Tillsyn	277 303	53	215 180	51	201 288	52
Regelgivning	113 355	22	100 943	24	92 639	24
Tillståndsprövning	78 360	15	62 021	15	64 225	16
Samordning mot penningtvätt	4 671	1	5 718	1	3 004	1
Finansiell folkbildning	7 311	1	7 773	2	4 665	1
Finansmarknadsstatistik	13 749	3	13 869	3	13 756	4
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	8 068	2	6 789	2	5 711	1
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	15 213	3	7 110	2	4 004	1
Totalt	518 030	100	419 403	100	389 292	100

Källa: Agresso

FI:s kostnader för 2014 uppgick totalt till 518 030 tkr vilket motsvarar en ökning med 98 627 tkr jämfört med 2013.

Kostnaderna har ökat för samtliga verksamheter utom för samordning mot penningtvätt, finansiell folkbildning och finansmarknadsstatistik. De största ökningarna återfinns inom tillsyn och tillstånd. Tillsynen står fortsatt för över hälften av kostnaderna trots att flera andra verksamheter haft en betydande kostnadsökning. Ökningen inom tillsyn beror framförallt på en ökning av arbetad tid samt satsningar på it-system.

Regelgivning utgör en betydande del av FI:s verksamhet och ökade internationella regelkrav förklarar de ökade kostnaderna för regelgivningen. Inom tillståndsverksamheten drivs kostnaderna av ett ökat antal inkomna ärenden.

Kostnaderna för samordning mot penningtvätt har minskat jämfört med föregående år och förklaras av ett särskilt regeringsuppdrag som genomfördes 2013 samt av att verksamheten har haft vakanser under året. Ökade utbildningsinsatser inom finansiell folkbildning förklarar kostnadsökningen 2013–2014 jämfört med 2012.

Verksamheten inom finansmarknadsstatistik avser köp av statistikproduktion från Statistiska centralbyrån (SCB) och kostnaderna är i nivå med tidigare år. Kostnaderna för avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter har ökat med cirka 19 procent jämfört med föregående år till följd av att de europeiska tillsynsmyndigheterna bygger upp sin verksamhet.

Inom samhällsskydd och beredskap har kostnaderna ökat vilket beror på att, utöver Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (FSPOS) så har även medel för Samverkansområde ekonomisk säkerhet (SOES) hanterats av FI. Kostnaden har mer än fördubblats mellan åren.

Övriga intäkter

TABELL 5 Verksamhetens intäkter, övriga intäkter, tkr

	2014	%	2013	%	2012	%
Tillsyn	9 154	7	10 177	12	10 423	12
Regelgivning	507	1	410	1	340	1
Tillståndsprövning	96 835	80	63 367	78	68 794	82
Samordning mot penningtvätt	17	0	4	0	2	0
Finansiell folkbildning	17	0	20	0	10	0
Finansmarknadsstatistik	2	0	1	0	1	0
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	15 213	12	7 110	9	4 004	5
Totalt	121 745	100	81 089	100	83 575	100

Källa: Agresso

23 procent av FI:s verksamhet finansieras med övriga intäkter, det vill säga intäkter från avgifter, bidrag andra ersättningar och finansiella intäkter. FI:s övriga intäkter uppgår till 121 745 tkr 2014 och har ökat med 40 656 tkr mellan åren.

Tillståndsprövningen finansieras helt med avgiftsintäkter och intäkterna har ökat med 33 468 tkr jämfört med 2013 till följd av att antalet tillståndsprövningar har ökat. Även typen av ärenden som ansökningarna avser påverkar intäkterna samt att FI har höjt timpriset i omgångar för att hantera tidigare års underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Samhällsskydd och beredskap finansieras av bidragsintäkter och intäkterna har ökat 2014 som en följd av att även medel för Samverkansområde ekonomisk säkerhet (SOES) hanterats av FI.

Övriga intäkter inom tillsyn är något lägre än föregående år och avser huvudsakligen intäkter för det nordiska samarbetet om det gemensamma transaktionsrapporteringsystemet (NTRS).

Intäkter av anslag

TABELL 6 Verksamhetens intäkter, intäkter av anslag, tkr

	2014	2013	2012
Tillsyn	268 149	205 002	190 865
Regelgivning	112 848	100 533	92 299
Tillståndsprövning	-	-	-
Samordning av tillsyn av penningtvätt	4 654	5 714	3 001
Finansiell folkbildning	7 294	7 754	4 654
Finansmarknadsstatistik	13 747	13 868	13 755
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	8 068	6 789	5 711
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	-	-	-
Totalt	414 760	339 660	310 285

Källa: Agresso

FI:s verksamhet finansieras till 77 procent med anslag. FI:s totala intäkter av anslag har ökat med 75 100 tkr vilket motsvarar en ökning med 22 procent jämfört med 2013.

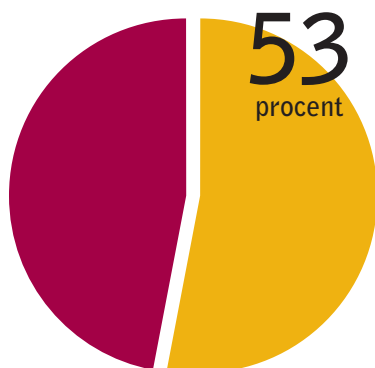
Förvaltningsanslaget finansierar verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansmarknadsstatistik och finansiell folkbildning. Anslaget har framförallt ökat för tillsyn till följd av ökade satsningar inom området men även regelgivning har ökat betydligt på grund av ökade internationella regelkrav. Anslaget för finansmarknadsstatistik är i nivå med föregående år. Beloppet som FI beräknade avsätta för finansiell folkbildning har ökat för 2013–2014 jämfört med 2012.

Anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter har ökat jämfört med 2013. Tillsynsmyndigheterna befinner sig i en uppbyggnadsfas varför kostnaderna ökar successivt. I slutet av året har anslagsnivån höjts. Avgifterna är svårbedömda då de kan ändras under året till följd av beslut inom EU och kursförändringar av kronan mot euron.

Vad gäller samordning mot penningtvätt finansieras verksamheten med en egen anslagspost. Anslaget 2014 har varit lägre än föregående år vilket förklaras av ett särskilt regeringsuppdrag som genomfördes 2013.

Tillsyn

**Diagram 2: Kostnad för tillsyn
i förhållande till FI:s totala kostnader**

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål 1 i regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Återrapportering

Redovisa hur verksamheten i syfte att motverka finansiella obalanser och att därigenom stabilisera kreditmarknaden har organiserats och hur mycket resurser som tagits i anspråk.

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn,

registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet. Redovisning ska även lämnas för hur tillsynen fördelas på olika typer av tillsynsinsatser och på olika typer av företagskategorier. Av redovisningen ska det också för varje företagskategori framgå hur stor andel av företagen som blir föremål för någon tillsynsinsats under året.

Återrapporteringskrav i övrigt

Redovisning av antalet beslutade sanktioner uppdelat på olika regler,

Redovisa hur myndigheten har samverkat med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten för ett ökat konsumentskydd på finansmarknaden.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

FI bedriver tillsyn över företagen på finansmarknaden. Tillsynen är ett av FI:s verktyg i arbetet för ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader, och som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. FI bedriver tillsyn bland annat genom riskbedömningar, finansiell analys, undersökningar och andra kontakter med företagen.

FI tar regelbundet in uppgifter från de finansiella företagen och olika tillsynsinsatser genomförs. Insatserna är olika till inriktning och omfattning beroende på verksamhetens karaktär. Alla företag ska bli föremål för riktade tillsynsinsatser i viss utsträckning. Det är viktigt med en definierad miniminivå för omfattningen av tillsynsinsatserna för att hävda principen att regler ska gälla lika för alla.

På den svenska finansmarknaden finns väsentligt fler aktiva aktörer än de som verkar på basis av ett tillstånd från FI. Det handlar om utländska finansiella företag, där det primära tillsynsansvaret ligger hos respektive hemlands tillsynsmyndighet. FI:s möjligheter att påverka och ingripa mot den typen av företag är i huvudsak indirekt, via hemlandets tillsynsmyndighet. En andra betydande grupp där FI inte ger tillstånd och inte har något direkt tillsynsansvar är företag (eller enskilda) som arbetar i form av ombud för ett annat företag, som har tillstånd från FI. FI kan då agera via det företag som är ombudets uppdragsgivare¹.

FI har också uppgiften att övervaka vissa specifika funktioner och förhållanden på finansmarknaderna. Det gäller frågor kring marknadsinformation från företag som handlas på börser och andra marknadsplatser, granskning av prospekt, utreda och beivra olika former av

¹ Därutöver finns en mindre grupp företag som betecknas som "registrerade" och som inte behöver något tillstånd för sin verksamhet, vare sig av FI eller av någon utländsk tillsynsmyndighet, och inte heller är föremål för tillsyn. Dock ska FI göra vissa kontroller, bl.a. att företagen uppfyller bestämmelserna rörande penningtvätt.

marknadssmissbruk. FI har inte något tillsynsansvar för de icke-finansiella börsbolagens huvudverksamheter, men handeln i dessa företags aktier och obligationer såväl som deras hantering av finansiell information i form av prospekt, finansiella rapporter och annan kurspåverkande information, är viktig för väl fungerande värdepappersmarknader. Dessa företag omfattas därför av vissa av de finansiella regelverken och därmed av en övervakning.

Frågor kring penningtvätt är ett annat exempel på en funktionsinriktad tillsyn, liksom de kontroller som görs av enskilda individer i samband med ägar- och ledningsprövningar. Det handlar om regelverk som omfattar en betydligt vidare krets av aktörer än de finansiella företagen som står under tillsyn.

TABELL 7 Tid och kostnad för tillsyn, tkr

	2014		2013		2012	
	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Tillsynsaktiviteter	133 911	168 795	106 913	131 964	106 397	130 231
-varav undersökningar	47 744	60 181	37 411	46 177	34 359	42 056
-varav sanktioner och ingripanden	12 400	15 630	12 582	15 530	14 187	17 365
Finansiell analys	49 075	61 859	37 874	46 748	32 707	40 034
Internationellt arbete	23 472	29 587	15 067	18 597	14 381	17 603
Metodutveckling	10 388	13 094	11 206	13 832	7 578	9 276
Utbildning	3 148	3 968	3 272	4 039	3 386	4 145
Totalt tillsyn	219 994	277 303	174 332	215 180	164 449	201 288

Källa: Agresso

Antalet timmar som FI lägger på tillsyn har ökat med 26 procent. Mellan 2012 och 2013 var ökningen 6 procent. Mätt som andel av totalt arbetad tid motsvarar tillsynen 39 procent för 2014. Motsvarande siffra för 2013 var 37 procent. Det internationella arbetet har ökat och förklaras bland annat av att det gränsöverskridande arbetet ökat.

PRESTATIONER

TABELL 8 Prestationer för tillsyn, antal

Prestationer	2014	2013	2012
Rapport av finansiell analys	9	18	14
Resultat av tillsynsundersökningar	799	736	888
- varav beslut om sanktion och särskild avgift	209	180	195
- varav övriga beslut	590	556	693
Totalt beslut/rapporter	808	754	902

Källa: Platina

Med prestationer för tillsynen menas tillsynsaktiviteter som resulterat i att företaget (eller personen) mottagit ett beslut eller att FI publicerat en rapport. Prestationerna är fler jämfört med 2013 men måttet fångar inte storleken eller komplexiteten i prestationen, bland annat har genomgången av tillgångskvaliteten i storbankernas låneportföljer inneburit färre riktade insatser mot övriga banker och kreditinstitut. Det innebär att det kvantitativa måttet kan bli missvisande.

Det har publicerats färre finansiella rapporter under året. Beslut togs under året om att inte fortsätta att ta fram rapporterna Försäkringsbarometern och Kreditmarknadsbarometern. Kvartalsrapporterna Bankernas räntor och utlåning har upphört. Nya rapporter för året är de två Stabilitetsrapporterna och Konsumentskyddsrapporten. Dessa har ersatt de tidigare risk- och tillsynsrapporterna.

FI:s tillsynsstrategi

FI har under 2014 utvecklat tankarna om den riskbaserade tillsynen och bland annat hur den ska ses i sammanhang med andra typer av tillsynsinsatser.

Finansiell tillsyn syftar främst till att förebygga att problem i den finansiella sektorn leder till störningar och kostnader för hushåll, företag och myndigheter. För att arbeta förebyggande krävs identifiering av de hot och risker som kan skapa problem men även på vilket sätt problemen kan uppenbara sig. Ett annat sätt att uttrycka detta är att tillsynen ska vara riskbaserad.

FI har också uppgiften att löpande följa upp olika förhållanden som definierats i olika regelverk, exempelvis att kraven på kapitaltäckning är uppfyllda, liksom att kunna agera när olika typer av incidenter inträffar på finansmarknaderna. Men om tillsynsarbetet skulle domineras av regelstyrda aktiviteter och akuta ärenden finns en uppenbar risk att tillsynen tappar såväl överblick som framåtblick och inte förmår uppfylla sin viktiga förebyggande funktion.

FI arbetar årligen med en riskbedömning för att tidigt identifiera och rangordna risker. Därefter görs en riskklassificering som handlar om att rangordna finansiella företag utifrån deras betydelse för systemet, marknader och konsumenter. Den tar sikte på vilka konsekvenserna skulle bli för system, marknader och konsumenter om ett visst företag eller grupp av företag drabbades av allvarliga problem. Utifrån detta får FI en tydlig utgångspunkt för var fokus bör ligga inom tillsynen.

Ett utvidgat stabilitetsuppdrag

Ett stabilt finansiellt system fyller sin uppgift att leverera vitala tjänster för samhället som betalningsförmedling, kapitalförsörjning och riskhantering och behöver kunna göra det även när företag och system utsätts för påfrestningar. Att verka för detta har sedan länge varit ett utpekat mål för FI. Detta handlar till stor del om att säkerställa att de enskilda företagen är finansiellt och operativt robusta, men FI:s uppdrag kräver även ett bredare perspektiv. FI måste både ha en god bild av läget i de enskilda finansiella företagen och av läget på finansmarknaden och samhällsekonomin i stort. Det krävs också att FI har möjlighet att agera och vidta åtgärder för att värna stabiliteten.

FI fick under 2013 ett övergripande ansvar för att värna stabiliteten i det finansiella systemet. FI fick också ansvaret för att bestämma den så kallade kontracykliska bufferten, ett nytt instrument för att främja finansiell stabilitet. Målet att främja ett stabilt finansiellt system har av regeringen dessutom vidgats till att även ”motverka finansiella obalanser” och att ”stabilisera kreditmarknaden”. Förändringen innebär att FI kan utnyttja nya och befintliga tillsynsverktyg för att uppnå dessa vidgade mål. Den diskussion som pågått avseende riskerna med hushållens skuldsättning och de åtgärder som vidtagits i detta sammanhang är ett exempel på FI:s arbete med det vidgade uppdraget. Målet är således att påverka de finansiella marknadernas utveckling för att därigenom bidra till makroekonomisk stabilitet, snarare än till stabilitet i det finansiella systemet som sådant.

Under 2014 publicerade FI ett dokument, ”FI och den finansiella stabiliteten²”, där FI:s uppdrag när det gäller stabiliteten i det finansiella systemet och det vidgade uppdraget att motverka finansiella obalanser beskrivs. En av slutsatserna är att FI har verktyg som i många fall kan

vara relevanta och effektiva även när det gäller det vidare balansmålet, men att andra myndigheter i vissa fall har mer lämpade verktyg eller av andra skäl kan vara mer lämpade att ingripa. Det stabilitetsråd som regeringen inrättat blir mot den bakgrunden av stor betydelse för att brett analysera problem och diskutera åtgärder. FI kan och ska ge viktiga bidrag till stabiliteten, men kan inte ensamt skapa och upprätthålla stabilitet. Stabilitet är resultatet också av andra myndigheters insatser och ansvarstagande, liksom – och inte minst – av hur de finansiella företagen väljer att bedriva sin verksamhet.

FI har en stab, Ekonomisk analys, med särskilt ansvar för att säkra det övergripande och makroekonomiska perspektivet. På staben arbetar ett tiotal personer huvudsakligen med systemstabilitetsfrågor, men även övriga verksamhetsområden på FI deltar i arbetet i varierande men ofta betydande grad. Arbetet består i att analysera utvecklingen i det finansiella systemet, med särskilt fokus på uppbyggnad av obalanser och risker. Analyser och riskbedömningar sammanfattas bland annat i den Stabilitetsrapport som publiceras två gånger per år. I det löpande tillsynsarbetet sker ett arbete med dessa frågor genom att de övergripande riskfaktorerna vägs in när olika tillsynsaktiviteter planeras.

Regeringen har inrättat ett finansiellt stabilitetsråd där företrädare för Riksbanken, FI, Riksgälden och regeringen diskuterar riskerna i det finansiella systemet och förslag på åtgärder. Rådet som sådant fattar dock varken beslut eller ger rekommendationer. De representerade myndigheterna, varav FI är en, kan själva fatta eventuella åtgärdsbeslut inom ramarna för sina respektive mandat.

Hushållens skuldsättning och bolån

Hushållens ökade skuldsättning är ett tydligt exempel på den typ av risk som är relevant i perspektivet av FI:s utvidgade uppdrag. Det är också viktigt ur ett konsumentskyddsperspektiv.

I de analyser som FI gjort under 2014, och som presenterats och diskuterats inom ramen för regeringens stabilitetsråd (liksom i FI:s Stabilitetsrapport³) har FI konstaterat att hushållen har en god balans mellan tillgångar och skulder och betydande motståndskraft mot störningar. Det tyder på att skuldsättningen inte utgör ett allvarligt hot mot den finansiella stabiliteten. Däremot är skuldsättningen en sårbarhet som kan leda till makroekonomisk instabilitet. Internationella erfarenheter tyder på att högt belånade hushåll tenderar att strama åt sin konsumtion kraftigt vid ekonomiska störningar, såsom till exempel ett bostadsprisfall, och kan därmed fördjupa en konjunkturedgång.

FI har genomfört och aviserat ett flertal åtgärder för att minska de sårbarheter hushållens skuldsättning och bostadsmarknaden är förknippade med. FI har löpande arbetat med tillsyn över bankernas kreditprövningsprocesser och så kallade ”kvar att leva på”-kalkyler som ligger till grund för bolåneansökningar. Under 2014 höjde FI riskviktsgolvet för bolån från 15 till 25 procent. FI har i samråd med Svenska Bankföreningen verkat för att bankernas kunder ska erbjudas individuella amorteringsplaner i samband med att ett bolån beviljas. Dessa började tillämpas vid halvårsskiftet 2014. I november 2014 meddelade FI att ett amorteringskrav på nya bolån kommer att införas. Förslaget innebär att nya bolån måste amorteras med 2 procent av det initiala lånet ned till en belåningsgrad på 70 procent och därefter med 1 procent ned till en belåningsgrad på 50 procent.

3 Stabiliteten i det finansiella systemet”, 10 december 2014, dnr FI 14-16 750

Andel företag som blivit föremål för olika tillsynsaktiviteter

FI har ambitionen att tillsynsarbetet ska vara riskbaserat – tillsynen ska fokuseras mot de största riskerna. Tillsynen ska också vara heltäckande, vilket innebär att alla aktörer som verkar på basis av ett tillstånd från FI, även om de inte utgör någon större risk, ändå blir föremål för tillsynsinsatser i någon utsträckning. FI:s målsättning är att alla företag ska bli föremål för minst en tillsynsinsats under en treårsperiod. Av tabellerna 9–12 framgår hur utfallet blivit dels under åren 2013 och 2014, dels över treårsperioderna 2011–2013 respektive 2012–2014.

För det övervägande antalet företagskategorier ligger FI på en över 80-procentig målpuppfyllelse för en treårsperiod. För en antalsmässigt stor företagsgrupp, nämligen försäkringsförmedlarna, är dock målpuppfyllelsen lägre. Förklaringen är att det beror på prioriteringar inom ramen för den konsumentinriktade tillsynen. FI har dock arbetat aktivt med att analysera behovet av ny reglering av finansiell rådgivning och provisioner, vilket är en fråga som i hög grad berör försäkringsförmedlarna.

När det gäller utvecklingen under 2014 kan noteras att en lägre andel av företagen på bankområdet blivit föremål för tillsynsaktiviteter. Orsakerna ligger främst i att mer tillsynsinsatser har ägnats åt de fyra storbankerna. Bakgrunden till det är Ebas rekommendation om granskning av bankernas kreditportföljer inom ramen för den så kallade Asset Quality Review.

Under 2014 har två nya företagskategorier tillkommit, nämligen Konsumentkreditinstitut och förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare). I det senare fallet handlar det i relativt stor utsträckning om företag som tidigare klassificerades som fondbolag.

Tabellkommentar för tabell 9–12: För detaljerad information om tabellen hänvisas till läsanvisningarna, sid 13. Konsumentkreditinstituten och AIF-förvaltare är nya kategorier för 2014. Flera av de företag som var fondbolag 2013 ingår nu i kategorin AIF-förvaltare. Avseende tillstånd avses bara vissa tillståndstyper, se läsanvisningarna.

TABELL 9 Andel företag som blivit föremål för tillsynsaktiviteter under 2013 och 2014

	Antal unika tillsynsaktiviteter		Antal företag		Andel företag som träffats av en aktivitet (%)	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Banker	22	34	41	41	54	83
Sparbanker	20	38	48	49	42	78
Kreditmarknadsföretag	17	34	42	44	40	77
Värdepappersföretag	112	50	114	124	98	40
Betal- och e-penningföretag	2	6	94	80	2	8
Livförsäkringsföretag	17	30	31	31	55	97
Skadeförsäkringsföretag	63	73	129	134	49	54
Fondförsäkringsföretag	1	9	9	9	11	100
Tjänstepensionsinstitut	1	0	11	11	9	0
Fondbolag	42	39	55	72	76	54
Marknadsplatser och clearingföretag	3	4	6	6	50	67
Försäkringsförmedlare	57	114	1 029	1 040	6	11
AIF-förvaltare	12	0	23	0	52	0
Konsumentkreditinstitut	0	0	6	0	0	0
Summa	369	431	1 638	1 641	23	26

Källa : Platina

TABELL 10 Antal företag som blivit föremål för aktiviteter under 2013 och 2014, per aktivitetstyp

	Undersökningar		Översyns- och utvärderings- processer		Tillstånd		Sanktioner	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Banker	18	28	9	17	9	9	1	3
Sparbanker	15	25	5	22	0	2	0	0
Kreditmarknadsföretag	8	33	7	6	7	2	1	0
Värdepappersföretag	110	38	0	2	10	12	0	4
Betal- och e-penningföretag	2	6	0	0	0	0	0	0
Livförsäkringsföretag	13	30	4	0	5	2	0	0
Skadeförsäkringsföretag	61	72	0	0	9	2	1	0
Fondförsäkringsföretag	1	9	0	0	0	0	0	0
Tjänstepensionsinstitut	0	0	1	0	0	0	0	0
Fondbolag	42	39	0	0	3	0	0	0
Marknadsplatser och clearingföretag	3	4	0	0	1	1	0	0
Försäkringsförmedlare	57	113	0	0	0	0	0	1
AIF-förvaltare	11	0	0	0	1	0	0	0
Konsumentkreditinstitut	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa	341	397	26	47	45	30	3	8

Källa : Platina

TABELL 11 Andel företag som blivit föremål för tillsynsaktiviteter under en treårsperiod

	Antal unika tillsynsaktiviteter		Antal företag		Andel företag som träffats av en aktivitet (%)	
	2012- 2014	2011- 2013	2012- 2014	2011- 2013	2012- 2014	2011- 2013
Banker	39	40	41	41	95	98
Sparbanker	48	49	48	49	100	100
Kreditmarknadsföretag	34	39	42	44	81	89
Värdepappersföretag	112	87	114	124	98	70
Betal- och e-penningföretag	8	8	94	80	9	10
Livförsäkringsföretag	30	31	31	31	97	100
Skadeförsäkringsföretag	115	128	129	134	89	96
Fondförsäkringsföretag	9	9	9	9	100	100
Tjänstepensionsinstitut	1	11	11	11	9	100
Fondbolag	51	48	55	72	93	67
Marknadsplatser och clearingföretag	5	4	6	6	83	67
Försäkringsförmedlare	270	284	1 029	1 040	26	27
AIF-förvaltare	15	0	23	0	65	0
Konsumentkreditinstitut	0	0	6	0	0	0
Summa	737	738	1 638	1 641	45	45

Källa : Platina

TABELL 12 Antal företag som blivit föremål för aktiviteter under en tre-årsperiod, per aktivitetstyp

	Undersökningar		Översyns- och utvärderings- processer		Tillstånd		Sanktioner	
	2012- 2014	2011- 2013	2012- 2014	2011- 2013	2012- 2014	2011- 2013	2012- 2014	2011- 2013
Banker	37	37	36	38	15	14	5	8
Sparbanker	36	34	48	49	2	2	1	1
Kreditmarknadsföretag	32	38	21	23	11	7	1	0
Värdepappersföretag	112	71	12	27	28	30	6	13
Betal- och e-penningföretag	8	6	0	0	1	1	0	1
Livförsäkringsföretag	30	31	4	0	6	4	0	0
Skadeförsäkringsföretag	114	127	0	0	15	7	2	2
Fondförsäkringsföretag	9	9	0	0	0	0	0	0
Tjänstepensionsinstitut	0	11	1	0	0	0	0	0
Fondbolag	50	48	0	0	4	1	0	4
Marknadsplatser och clearingföretag	4	4	0	0	2	1	0	0
Försäkringsförmedlare	269	283	0	0	0	0	4	5
AIF-förvaltare	15	0	1	0	1	0	0	0
Konsumentkreditinstitut	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa	716	699	123	137	85	67	19	34

Källa : Platina

BANKOMRÅDET

Under 2014 har FI, liksom tidigare år, genomfört fördjupade analyser av de tio största bankerna och kreditinstituten, så kallade översyns- och utvärderingsprocesser. Analyserna för de fyra gränsöverskridande storbankerna gjordes i samarbete med tillsynsmyndigheter i de länder där dessa företag är etablerade (vårdlandsmyndigheterna). För första gången omfattade besluten i år även storbankernas likviditetsriskhantering och likviditetsbuffertar.

FI slutförde under våren 2014 den numera årliga bolåneundersökningen, som fokuserar på olika aspekter av kreditriskhantering i samband med bostadsutlåning. Bolåneundersökningen är även en viktig del i FI:s arbete med att analysera utvecklingen på bolånemarknaden ur ett makroekonomiskt perspektiv.

FI har genomfört en undersökning för utvärdering av styrelsans samlade kompetens genom en enkät samt intervjuer med styrelseledamöter på de tio största företagen samt en enkät riktad till de 30 största företagen kring hur de uppfyller de nya kraven avseende styrning, riskhantering och kontroll.

Andra undersökningar har rört bankernas likviditetsriskhantering, kvaliteten på bankernas kapitalbas med fokus på värdering av vissa tillgångar och skulder, samt bankernas kapacitet att snabbt och korrekt rapportera riskdata.

FI har tillsammans med andra svenska myndigheter deltagit i tre övningar för att testa tillämpningen av det nya krishanteringsdirektivet för banker i kris.

Stresstester och AQR

En omfattande översyn av tillgångarnas kvalitet i bankerna genomfördes under året (så kallade Asset Quality Review). Undersökningen skedde i

samarbete med Europeiska centralbanken och tillsynsmyndigheter i Norden, Baltikum och Storbritannien. Det var en grundlig genomgång av tillgångskvaliteten i storbankernas låneportföljer. FI:s sammantagna bedömning från undersökningen är att storbankernas tillgångar är av bra kvalitet.

FI genomförde Ebas stresstest på de fyra svenska storbankerna. Stresstestet visade att bankerna kan klara av stora störningar i omvärlden. Liksom tidigare år genomfördes även FI:s eget stresstest. FI:s stresstest är utformat med utgångspunkt från myndighetens kännedom om bankernas portföljer och verksamheter samt erfarenheter från tidigare kriser för de svenska bankerna. Även FI:s stresstest visar att storbankerna har en tillfredsställande motståndskraft mot en finansiell påfrestning. Resultaten redovisades i FI:s Stabilitetsrapport i december.

FÖRSÄKRINGSOMRÅDET

Under hösten 2014 sjönk de långa svenska marknadsräntorna ner till låga nivåer vilket påverkade livförsäkringsföretagens och tjänstepensionskassornas solvens negativt. FI behövde dock inte vidta några extraordinära åtgärder, delvis beroende på den nya modell för diskonteringsräntan som infördes i december 2013. Den nya räntemodellen har också visat sig fungera väl för företagen i deras riskhantering och tillgångsförvaltning, vilket FI har undersökt för utvalda företag under 2014.

Under 2014 har FI genomfört en undersökning avseende styrning och intern kontroll i medelstora och mindre försäkringsföretag. Ett knappt dussin bolag har besökts under året. FI har haft synpunkter kring främst styrning och kontroll av utlagd verksamhet samt intressekonflikter inom bolagens kontrollorganisationer.

Den europeiska tillsynsmyndigheten för försäkringsföretag och tjänstepensionsinstitut, Eiopa, har under året genomfört stresstester av europeiska försäkringsföretag. Syftet var att pröva motståndskraften hos företagen för stressade situationer för såväl marknads- som försäkringsrisker. FI ansvarade för den svenska delen av dessa stresstester. Från Sverige ingick cirka tio stora försäkringsföretag och grupper, både liv- och skadeförsäkringsföretag. Dessa företag svarade för mer än hälften av den svenska försäkringsmarknaden mätt i premieinkomster.

Undersökningen visade att företagen i den svenska delen av stresstesterna ligger ungefär i nivå med eller över solvenskapitalkravet i det kommande Solvens 2-regelverket. Vid stresstest avseende marknadsrisker nådde dock flera företag inte upp till solvenskapitalkravet, främst i det scenario där aktieriskerna utsattes för kraftiga påfrestningar. Företagen i den svenska delen av stresstesterna var relativt känsliga för långvarigt låga räntor som en naturlig följd av den stora skillnaden i löptid mellan tillgångar och åtaganden.

Solvens 2

Solvens 2 ställer nya krav på hur försäkringsföretagen ska beräkna sin skuld till försäkringstagare och ersättningsberättigade, de så kallade försäkringstekniska avsättningarna. Denna avsättning är den enskilt största posten i ett försäkringsföretags Solvens 2-balansräkning och värderingen är mycket viktig för konsumentskyddet. Avsättningen ska räcka till att betala ersättningar i framtiden även om företaget skulle upphöra med verksamheten. FI har under året genomfört en undersökning för att säkerställa att försäkringsföretagen har påbörjat anpassningen till de

nya kraven i god tid före Solvens 2 träder i kraft. Det handlar bland annat om att företagen ska ha anpassat sina styrdokument och beräkningsprocesser samt ha säkerställt kvaliteten på de data och modellmässiga antaganden som används i beräkningarna. Av undersökningen framgick att de större företagen är mer förberedda än de mindre.

Under året har FI intensifierat sitt arbete med att utveckla tillsynsprocesserna med anledning av Solvens 2. Den framtagna processen innebär en anpassning till kraven på harmoniserad tillsyn i Europa som framkommer genom Solvens 2 och den europeiska tillsynsmyndigheten Eiopas arbete.

MARKNADSOMRÅDET

FI har under 2014 även granskat ett antal värdepappersbolag och banker som bedriver värdepappersrörelse för att kontrollera deras efterlevnad av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens (Esma) riktlinjer för system och kontroller i en automatiserad miljö. Riktlinjerna innehåller regler för automatiserade handelsmiljöer som syftar till att motverka marknadsmissbruk. FI kan notera att ett antal av företagen först i och med undersökningen såg till att genomföra riktlinjerna i sin verksamhet.

Flera regelverk för ökad transparens och kontroll rörande referensvärden kom på plats under 2013. I Sverige omfattas framför allt rapporteringen av referensräntan Stibor av de nya regelverken. FI har under året kontrollerat hur de regelverk som gäller för Stibor efterlevs. Undersökningen, som bestod av samtliga Stibor-rapportörer, omfattade bland annat företagens interna kontroll av rapporteringen. Det kan konstateras att samtliga rapportörer till Stibor har genomfört gällande regelverk.

Tillsynen av börsbolagen sker på ett flertal områden: insyns- och flaggningsrapportering, loggbokshantering, lagring av bolagens informationsgivning samt övervakning av bolagens finansiella rapporter (redovisningstillsyn). FI har under året tagit emot knappt 1 200 anmälningar från bolag om insynspersoner. Det har kommit in cirka 6 000 anmälningar om ändrat innehav från insynspersoner; anmälningar som gäller cirka 9 000 transaktioner. Det är en ökning med cirka 500 transaktioner jämfört med föregående år. Under samma period har drygt 800 anmälningar av större innehavsförändringar (flaggningar) offentliggjorts.

FI bedriver såväl tillsyn genom temaundersökningar som löpande tillsyn, vid hanteringen av anmälningar, för att uppmärksamma personer och bolag som inte följt de tidsfrister som gäller eller handlar när det är förbjudet. FI har även fortsatt att genomföra loggboksundersökningar för att undersöka hur väl börsbolagens loggbokshantering uppfyller gällande lagkrav. Syftet med dessa undersökningar är att säkerställa en säker hantering av insiderinformation hos börsbolagen och minska riskerna att information läcker och ger upphov till insiderhandel.

Genom blankningsförfordningen har FI till uppgift att ta emot och publicera vissa blankningspositioner, samt att granska anmälningar från marknadsaktörer som sökt undantag som marknadsgaranter eller auktoriserade återförsäljare. FI har under 2014 mottagit cirka 4 300 anmälningar, vilket är en ökning med 30 procent mot föregående år. Av dessa har 1 015 anmälningar varit av så betydande storlek att de offentliggjorts.

Clearing och infrastruktur

FI har i de senaste risk- och stabilitetsrapporterna pekat på en ökad koncentration av risk till så kallade centrala motparter när nya regler om clearingskyldighet och incitament för standardiserade derivattransaktioner införs. FI har under 2014 fortsatt att lägga stora resurser på tillsyn av svenska centrala motparter clearingverksamhet. Förutom krav på centrala motparter, berörs alla som är aktiva på derivatmarknaden av de nya reglerna, med krav på riskbegränsningstekniker och rapportering av derivat till transaktionsregister. FI har haft sina första tillsynsaktiviteter under 2014 inom detta område.

Ett antal händelser har indikerat att de operativa riskerna i de finansiella företagens tekniska miljöer ökar och av den anledningen har FI gjort tillsynsinsatser riktade mot dessa företags interna styrning och kontroll samt utläggning av verksamhet på entreprenad (outsourcing).

Penningtvätt och finansiering av terrorism

Den undersökning som påbörjades under 2013 gällande de fyra storbankernas åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism har fortsatt under 2014. Undersökningen är inriktad på ett antal högriskområden såsom hantering av korrespondentbankförbindelser, personer i politiskt utsatt ställning, samt särskilda tjänster som tillhandahålls kunder med viss förmögenhet (private banking). Undersökningen är även inriktad på juridiska personer med skatterättslig hemvist utanför Norden, inklusive hanteringen av verklig huvudman, samt på högrisktransaktioner.

I början av 2014 återkallade FI ett företags tillstånd att driva finansieringsrörelse. FI genomförde under 2013 en undersökning som omfattade företagets interna styrning och kontroll och särskilt företagets hantering av åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Undersökningen visade att företaget hade brutit mot flera av de bestämmelser som reglerar dess verksamhet.

KONSUMENTSKYDDET

Konsumentskyddet är ett av den finansiella tillsynens huvudmål. En viktig del i detta är hur företagets klagomålshantering fungerar. För att få en bild över hur företagen definierar och hanterar klagomål har FI påbörjat en undersökning av storbankerna. Undersökningen kommer att tjäna som underlag till utvecklingen av nya regler på området.

En central princip inom fondverksamhet är att alla andelsägare ska behandlas lika. En förutsättning för detta är att fondernas tillgångar värderas korrekt. FI har därför under året bedrivit ett antal undersökningar med fokus på värderingen, det vill säga vilka kontroller och rutiner bolagen har kring detta och hur det säkerställs att alla andelsägare behandlas lika.

En annan förutsättning för ett gott konsumentskydd och för att skapa en effektiv och öppen fondmarknad, är ändamålsenlig information där konsumenterna fattar välgrundade beslut. Fondbolag är därför skyldiga att tillhandahålla faktablad för de fonder som de förvaltar. FI har genomfört en undersökning av faktabladet, främst av fondbolagens redovisning av fondernas risk, som omfattade merparten av de fondbolag med tillstånd hos FI. En undersökning har också genomförts som fokuserat kring fondbolagens formulering av fondernas mål och placeringsinriktning i faktabladet.

FI har under året varit med och bevakat samt lämnat en delrapport avseende arbetet som Svensk Försäkring och försäkringsbranschen har gjort med ambitionen att skapa en transparens kring avgifter och annan information vid flytt av pensionssparande. För att stärka tillsynen avseende hantering av överskott i livbolag har FI arbetat med att införa en ökad inrapportering inom livförsäkring med koppling till konsumentskyddet. Inrapporteringen kommer att hjälpa FI att identifiera var tillsynsinsatserna behövs.

Bolåneområdet är av stor betydelse även ur konsumentsynpunkt. I september remitterade FI ett förslag om ökad öppenhet om bolåneräntorna. FI föreslog att bankerna ska redovisa ett snitt av de räntor som kunderna faktiskt betalar.

Komplexa produkter och olämplig rådgivning

För att stärka konsumentskyddet har FI haft stort fokus på provisioner och olämplig rådgivning. Provisioner från producenter av finansiella produkter är i dag den huvudsakliga intäktskällan för många företag som lämnar finansiell rådgivning och kan skapa intressekonflikter. FI har skickat ut en omfattande enkät till de företag som bedriver finansiell rådgivning. Enkäten omfattar företagets provisionsintäkter och vilka produkter provisionerna avser. Det ger en bild av vilka faktorer som är drivande i rådgivningen.

Samarbete kring konsumentskydd

FI har haft flera samverkansmöten med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten. Inom tillsynen har samverkan skett med Konsumentverket bland annat i samband med det nya regelverket för konsumentkreditföretag och för tillsyn av försäkringsförmedlare.

Under 2014 har FI deltagit i förberedelser för den publika konsumentupplysnings-tjänst, Hallå konsument, som Konsumentverket i samarbete med andra myndigheter och konsumentbyråer kommer att lansera under 2015. FI har också deltagit i det konsumentinformationsnätverk som etablerats under ledning av Konsumentverket. I nätverket ingår både myndigheter och organisationer som arbetar med konsumentinformation.

FI och Konsumentverket har deltagit i styrelserna för Konsumenternas Bank- och finansbyrå samt Konsumenternas Försäkringsbyrå. FI har ordföranderollen i Konsumenternas Bank- och finansbyrå. Vidare samverkar de myndigheter som har styrelsrepresentation i någon av de fyra konsumentbyråerna genom ett nätverk. Där ingår FI, Konsumentverket, Post- och telestyrelsen (PTS), Energimarknadsinspektionen och Energimyndigheten.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE TILLSYNSSAMARBETE

FI samarbetar på flera områden med tillsynsmyndigheter i andra länder och det gränsöverskridande samarbetet har blivit alltmer omfattande. Inom EU bildas ett så kallat tillsynskollegium för varje gränsöverskridande finansiellt företag av större betydelse. Kollegiet består av de nationella tillsynsmyndigheter i de länder där företaget har en mer betydande verksamhet och med hemlandsmyndigheten som ordförande. Ett antal svenska finansiella företag har en relativt omfattande internationell verksamhet och därför har FI ansvaret att leda arbetet inom för närvarande tretton sådana kollegier.

Kollegiernas arbete styrs av ett detaljerat regelverk för hur myndigheterna ska enas kring exempelvis risk- och kapitalbedömningar, samt till-

synsplaner och gemensamma undersökningar inom ramen för de befintliga tillsynskollegierna. Om det uppstår oenighet mellan tillsynsmyndigheterna i ett kollegium kan respektive europeisk tillsynsmyndighet på begäran avge ett yttrande som de berörda nationella myndigheterna är skyldiga att följa. Europeiska bankmyndigheten (Eba), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) utvärderar årligen tillsynskollegiernas arbete inom sina respektive områden.

FI är ordförande för tillsynskollegierna för de fyra storbankerna och har samordnat tillsynsplaner och riskbedömningar med värdlandsmyndigheterna för dessa storbanker. FI har under året också arbetat i tillsynskollegier för försäkringsgrupper med gränsöverskridande verksamhet och fokus har legat på förberedelser inför Solvens 2. FI ansvarar för sex kollegier inom försäkringsområdet.

FI leder också ett tillsynskollegium för Nasdaq OMX verksamhet som central motpart. Under 2014 har arbetet varit inriktat på auktorisationen av Nasdaq OMX enligt EMIR som är EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister.

FI informerar på webbplatsen om företag som inte har tillstånd att driva finansiell verksamhet i Sverige och som enligt uppgift kontakter svenska investerare. FI har under 2014 uppmärksammat 51 sådana fall. Under året har FI också publicerat 839 motsvarande namn på företag, som uppmärksammas av en tillsynsmyndighet i ett annat land, som försöker verka på den finansiella marknaden i det landet utan att ha nödvändiga tillstånd. Detta arbete sker som en del av ett internationellt samarbete mellan tillsynsmyndigheter inom Iosco (Internationella organisationen för värdepapperstillsyn) och Esma.

ÄRENDEN ANMÄLDA TILL EKOBROTTSMYNDIGHETEN (EBM)

En av FI:s uppgifter är att upprätthålla förtroendet för den svenska värdepappersmarknaden dels genom tillämpning av marknadsmissbruksdirektivet, dels genom uppföranderegler. FI har under 2014 lämnat över 319 ärenden till Ekobrottsmyndigheten (EBM) i vilka det finns misstanke om marknadsmissbruksbrott.

Den starka börsutvecklingen antas ha bidragit till att antalet anmälningar av misstänkt insiderbrott fortsatt att öka. När antalet företagsaffärer ökar så ökar även mängden insiderinformation hos börsbolagen och därmed ökar även risken för läckage av insiderinformation.

När det gäller minskningen av antalet anmälningar av otillbörlig marknadspåverkan har FI haft en dialog med företagen om vad som ska anmälas, vilket haft en påverkan på antalet anmälningar. Den dialogen kommer att fortsätta för att se till att regelverken följs och anmälan sker när så krävs.

TABELL 13 Ärenden anmälda till EBM, antal

Anmälda ärenden	2014	2013	2012
Misstänkt insiderbrott	201	164	111
Misstänkt otillbörlig marknadspåverkan	115	164	221
Misstänkt obehörigt röjande av insiderinformation	3	3	1
Misstänkt utebliven rapportering av misstänkta transaktioner	0	0	0
Summa	319	331	333

Källa: Manuell statistik

RAPPORTERING

I likhet med tidigare år har inrapporterad data från de finansiella företagen analyserats och gett upphov till ett stort antal tillsynskontakter, både utredningar och kontroller. Via rapporteringen sker en uppföljning av att företag och marknadstransaktioner uppfyller de regler och krav som ställs. Flera inrapporteringar, som utgår från EU-regelverk, rapporteras också vidare till de europeiska tillsynsmyndigheterna.

Under 2014 har rapporteringen till följd av det nya kapitaltäckningsregelverket och regelverket för förvaltare av alternativa investeringsfonder medfört växande volymer data i inrapporteringen, ökad komplexitet i data och en ökande support till företagen under tillsyn som omfattas av den nya rapporteringen. FI har utvecklat automatiserade kvantitativa analysrapporter med utgångspunkt i den data som inkommer genom den EU-gemensamma inrapporteringen. I samband med införandet av den nya rapporteringen har FI haft en fördjupad dialog med företagen i syfte att säkerställa att inrapporteringen håller en tillfredställande kvalitet.

Därutöver har FI under året även bedrivit ett omfattande verksamhetsprojekt för att ta emot, kontrollera och analysera den omfattande löpande rapportering som tillkommer genom Solvens 2. FI har under året även tagit fram förslag till löpande nationell rapportering som ska komplettera det som bestämts inom Solvens 2.

SANKTIONER

TABELL 14 Antal beslutade sanktioner

Beslutade sanktioner	2014	2013	2012
Ingripande	6	15	10
varav anmärkning	0	2	0
varav anmärkning och straffavgift	3	3	3
varav varning	0	0	0
varav varning och straffavgift	0	3	3
varav återkallelse av tillstånd	3	1	3
varav föreläggande att upphöra med registrerad verksamhet	0	6	1
Anmälningssak enligt lagen om (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument	130	87	128
Flaggningsavgifter enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	44	15	39
Förseningsavgifter enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse, lag om betaltjänster, försäkringsrörelselagen, lag om värdepappersmarknaden, lag om värdepappersfonder	23	63	17
Särskild avgift, prospekt och offentliga uppköpserbjudanden enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	0	0	1
Särskild avgift för sen blankningsanmälan	5	0	0
Offentliggörande av regelbunden finansiell information	1	0	0
Summa	209	180	195

Källa: Platina

Kommentar: Särskild avgift för sen blankningsanmälan och Offentliggörande av regelbunden finansiell information är nya sanktionstyper från och med 2014 och har inte funnits tidigare.

FI:s tillsyn och regler tillsammans med ändamålsenliga processer ska hjälpa företag under tillsyn att göra rätt. Trots detta resulterar tillsynen varje år i ett antal sanktioner. Antalet sanktioner varierar mellan åren och är ett uttryck för vad som händer på marknaden.

Under året har det tagits tre beslut om återkallelse av företags tillstånd, det har varit fråga om åsidosättande av kundskyddsregler, åsidosättande

av intern styrning och penningtvättsfrågor samt om att driva viss verksamhet utan nödvändiga tillstånd.

För anmälningssärenden enligt lag (2000:1087) om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument samt för flaggningsavgifter enligt lag (1991:980) är antalet sanktioner, efter en nedgång år 2013, åter uppe i en nivå jämförbart med tidigare år.

FI-FORUM

FI-forum är FI:s externa kunskapsseminarier för finansbranschen. FI har under året kommunicerat information kring nya regelverk och hur FI avser att arbeta med dessa.

Branschen har bjudits in till flera FI-forum som har gällt genomförandet av det nya europeiska kapitaltäckningsregelverket, arbetet inom EU:s tillsynsmyndigheter och de nya reglerna om styrning och riskhantering. Ett FI-forum om FI:s och försäkringsföretagens Solvens 2-förberedelser har också anordnats.

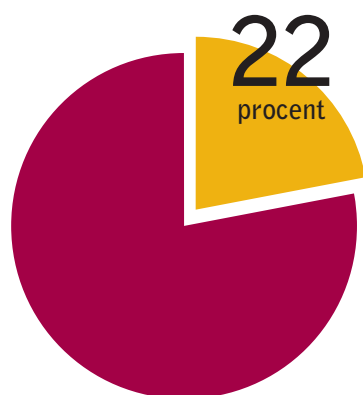
FI har också förmedlat sina erfarenheter från tillsynen genom forumen, ”Lämplighetsbedömning vid finansiell rådgivning” och ”Strukturerade produkter och konsumentskydd”.

RESULTATBEDÖMNING

FI har under 2014 levererat mer tillsyn än tidigare, mätt både i antal timmar och som andel av total tid. Andelen företag som varit föremål för tillsynsaktiviteter har dock minskat något under 2014 jämfört med 2013 och förklaras av att det gjorts färre men större undersökningar. Motsvarande siffra är oförändrad för perioden 2012–2014 jämfört med 2011–2013 och visar på en hög täckningsgrad för flera systemviktiga företag. Samtidigt har det under året tagits viktiga steg framåt när det gäller strategi, processer och metoder för att lägga grund för fortsatta förbättringar av tillsynens effektivitet och kvalitet.

Regelgivning

Diagram 3: Kostnad för regelgivning i förhållande till FI:s totala kostnader

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål 1 i regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

TABELL 15 Tid och kostnad för regelgivning, tkr

	2014		2013		2012	
	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Regelarbete	70 755	81 279	63 108	70 985	61 831	63 689
varav Solvens 2	16 891	19 403	7 899	8 885	10 332	10 642
Internationellt arbete	25 080	28 810	24 123	27 134	25 042	25 794
Metodutveckling	1 309	1 504	858	965	1 449	1 493
Utbildning	1 534	1 762	1 653	1 859	1 615	1 664
Totalt regelgivning	98 678	113 355	89 742	100 943	89 937	92 639

Källa: Agresso

Den nedlagda tiden för regelgivningsarbetet ligger på en fortsatt hög nivå och har ökat med 10 procent jämfört med 2013. Under året har cirka 17 procent av tiden lagts ned på att ta fram föreskrifter och allmänna råd för att genomföra Solvens 2 – regelverket. Kostnaderna för regelgivning drivs framförallt av de ökade internationella regelkraven.

PRESTATIONER

TABELL 16 Prestationer inom regelgivning, antal

Prestation	2014	2013	2012
Föreskrifter och allmänna råd	37	27	9

Källa: Platina

För 2014 års föreskrifter och allmänna råd är 27 stycken ändringsförfattningar och 15 av dessa är följdändringar i föreskrifter med anledning av att de nya kapitaltäckningsreglerna i EU:s kapitaltäckningsförordning (CRR) och fjärde kapitaltäckningsdirektivet (CRD4) genomfördes.

Årets ökning förklaras bland annat av ikraftträdandet och genomförandet av CRD4/CRR, ny reglering gällande styrning, riskhantering och kontroll baserad på riktlinjer från Europeiska bankmyndigheten (Eba), samt nya regler om hantering av operativa risker, it-system, informationssäkerhet och insättningssystem.

FÖRESKRIFTSARBETE

Avslutade Föreskriftsarbeten

Nedan redovisas FI:s föreskriftsarbeten som avslutats och de föreskrifter som trätt i kraft under året.

Med anledning av den nya metoden för beräkning av ränteskillnadsersättning i 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846) har FI i juni 2014 lämnat nya allmänna råd (2014:11) om krediter i konsumentförhållanden. Lagändringen innebär att jämförelseräntan vid beräkning av ränteskillnadsersättning ska baseras på den ränta som vid betalningstillfället i allmänhet gäller för bostadsobligationer, i stället för som tidigare räntan på statspapper av olika slag.

Den 1 juni 2014 trädde nya föreskrifter och allmänna råd i kraft för kreditinstituts och värdepappersbolags hantering av operativa risker (FFFS 2014:4) samt it-system, informationssäkerhet och insättningsystem (FFFS 2014:5). Föreskrifter och allmänna råd för kreditinstitut om styrning, riskhantering och kontroll (FFFS 2014:1) trädde i kraft 1 april 2014. Tillsammans syftar dessa föreskrifter och allmänna råd till att säkerställa att företagen har en effektiv styrning och intern kontroll samt hanterar sina operativa risker på ett sunt sätt.

Den 1 juli 2014 trädde Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:8) om viss verksamhet med konsumentkrediter i kraft. Föreskrifterna reglerar företag som ägnar sig åt kreditgivning eller förmedling till konsumenter enligt lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter. Det som regleras är bland annat vad en ansökan om tillstånd ska innehålla och hur kravet på sundhet i rörelsen ska uppfyllas. Föreskrifterna och de allmänna råden avser att ställa sådana krav på sundhet i verksamheten att konsumenterna inte utsätts för risk att överskuld sättas.

Under året har FI slutfört arbetet med nya föreskrifter och allmänna råd som avser villkor för behörighet att tjänstgöra som aktuarie på ett försäkringsföretag. De nya föreskrifterna innebär att FI anger vilka villkor som ska gälla för behörighet för att försäkringsrörelselagens krav på aktuariens insikt ska vara uppfyllda, i stället för att som tidigare hänvisa till bland annat Svenska Aktuarieföreningens krav på sina medlemmar. De nya föreskrifterna trädde i kraft 1 juli 2014.

FI har under året tagit fram nya föreskrifter och gjort ändringar i ett flertal befintliga föreskrifter som en följd av att tillsynsförordningen har börjat gälla vid årsskiftet 2013/2014 och att kapitaltäckningsdirektivet genomfördes i Sverige per den 2 augusti 2014. Föreskrifterna är en del i det svenska genomförandet av den så kallade Basel 3-överenskommelsen som inom EU införs i form av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Föreskrifterna omfattar bland annat regler om kapitalbaskrav och kapitalbuffertar, offentliggörande av information, rapportering och bolagsstyrning.

FI har under 2014 tagit fram nya föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde (FFFS 2014:33). Föreskrifterna trädde i kraft den 1 oktober 2014 och har medfört att den kontracykliska kapitalbufferten för Sverige aktiverats. Enligt föreskrifterna ska det kontracykliska buffertvärdet vara 1 procent och tillämpas från och med den 13 september 2015.

Pågående föreskriftsarbeten

Nedan redovisas de föreskriftsarbeten som varit resursmässigt störst under 2014 samt föreskrifter som remitterats under året.

FI har under 2014 arbetat med två regelprojekt avseende ändringar i FI:s föreskrifter (2007:17) om verksamhet på marknadsplatser (marknadsplatsföreskrifterna). I det ena projektet har ändringar av en övergångsbestämmelse genomförts och har trätt i kraft den 1 januari 2015. Det andra projektet avser flera ändringar i marknadsplats-föreskrifterna som syftar till att genomföra ändringar i EU:s öppenhetsdirektiv.

FI har under året arbetat fram och remitterat ett förslag till nya föreskrifter och allmänna råd som innebär att banker och kreditmarknadsföretag som erbjuder bostadskrediter till konsumenter ska informera om räntan på dessa krediter. Föreskriften beräknas att träda ikraft den 1 juni 2015. Målet med de föreslagna föreskrifterna och allmänna råden är att öka öppenheten och insynen i fråga om räntesättningen och därmed främja en sund konsumentkreditgivning.

FI har inom ramen för Solvens 2-regelprojektet bedrivit ett intensivt arbete med att arbeta fram förslag till föreskrifter och allmänna råd för att genomföra Solvens 2-regelverket. Solvens 2-regelverket ska börja gälla den 1 januari 2016. Under året har FI vidare bistått Finansdepartementet i arbetet med regelverket.

FI har under året fortsatt arbetat med analyser av hushållens skuldsättning och konsekvenser för den finansiella och makroekonomiska stabiliteten av att hushållen amorterar på sina bolån. Analyserna har bland annat visat på en viss uppgång i amorteringsbeteendet bland låntagare med höga belåningsgrader, men också att låntagare med medelhöga belåningsgrader kan bidra till att öka riskerna för den makroekonomiska stabiliteten. Arbetet har utmynnat i ett förslag till utformning som innebär att nya bolånetagare ska amortera ned sina lån till 50 procents belåningsgrad. I slutet av året övergick arbetet till praktisk utformning av amorteringskravet som bedöms träda i kraft under 2015.

FI har undersökt behovet av att i förtid introducera kravet på bruttosoliditet, ett icke-riskkänsligt kapitalmätt som är en del av Basel 3-överenskommelsen. FI har bedömt att det nya kravet behövs, men att Sverige inte ska genomföra kravet tidigare eller mer strikt än övriga EU.

INTERNATIONELL REGLERING

Europeiska systemrisknämnden (ESRB)

FI är en aktiv medlem i ESRB som tillsammans med de tre myndigheterna Esma, Eiopa och Eba ingår i det europeiska systemet för finansiell tillsyn (ESFS). ESRB har under året lagt ned stort arbete på att utveckla, utvärdera och följa upp framtagna rekommendationer. FI har deltagit i utvecklingsarbetet för de varningar och rekommendationer som har betydelse för det svenska arbetet med systemrisk och finansiell stabilitet. Under 2014 innebar det att FI deltog i sju av ESRB:s olika arbetsgrupper.

Som en del i ramverksarbetet för makrotillsynen bidrog FI särskilt till framtagandet av rekommendationer för tillämpningen av kontracykliska kapitalbuffertar. Därutöver lades fokus på arbetet med harmonisering av riskbedömningsprocesser, koordination av makrotillsynen i Europa samt behovet av att möta andra länders tillsyn.

Europeiska bankmyndigheten (Eba)

Under 2014 har FI deltagit i fler än 30 olika arbetsgrupper inom Eba. FI har deltagit i arbetet med att ta fram tekniska standarder och riktlinjer som har betydelse för företag och konsumenter på den svenska marknaden.

Som en följd av det nya kapitaltäckningsregelverket har FI under året driftsatt ett nytt inrapporteringssystem, konstruerat för att kunna ta emot den nya EU-gemensamma rapporteringen och för att kunna hantera de växande volymerna och den ökande komplexiteten i data.

Utöver införandet av det nya regelverket kring kapitaltäckning har FI bidragit i arbetet med genomförandet av krishanteringsdirektivet som kommer att införas under 2015.

Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa)

Inför genomförandet av Solvens 2 har FI aktivt deltagit i samtliga Solvens 2-arbetsgrupper som arbetat med att slutföra Eiopas förslag till tekniska standarder för tillsyn och genomförande samt riktlinjer. Arbetet omfattar flera områden bland annat process för godkännande och ändringar av interna modeller, finansiell stabilitetsrapportering, lämnande av information, riskbaserade kapitalkrav, grupp-tillsyn och tillsynssamarbete inom ramen för tillsynskollegier.

Under året har FI medverkat i tre utvärderingar av behöriga myndigheters tillämpning av EU-regler, så kallade peer reviews. De teman som utvärderades var rutiner för granskning av tjänstepensionsinstitut, tillsyn i form av platsbesök samt rutiner för att granska tjänster som försäkringsföretag erbjuder genom gränsöverskridande verksamhet.

Under året har FI även bidragit i Eiopas konsumentskyddsarbete som har siktat på försäkringsföretagens process för produktgodkännande, informationskrav för försäkringsprodukter samt intressekonflikter vid försäljning och förmedling av försäkringsprodukter. Andra frågor som har behandlats är hur de nationella myndigheterna ska hantera klagomål kring försäkringsföretagens gränsöverskridande verksamhet och konsumenttrender på försäkrings- och pensionsmarknaderna.

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma)

FI har varit med och tagit fram förslag till tekniska standarder och riktlinjer avseende den nya marknadsmissbruksförordningen, öppenhetsdirektivet, prospektdirektivet samt regelverket för centrala värdepappersförvaltare.

FI har också varit med i arbetet med att ta fram tekniska standarder för det reviderade direktivet och förordningen om marknader för finansiella instrument (Mifid och Mifir). Arbetet har omfattat såväl strukturella frågor om transparenskrav på obligationsmarknaden som investerarskyddsfrågor och incitamentsstrukturer vid investeringsrådgivning. Avseende redovisningstillsyn har FI deltagit i arbetet med att ta fram riktlinjer för hur den tillsynen ska utföras.

På fondområdet har FI också deltagit i arbetet som fokuserat på tillämpningen av direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIFM) och Ucits 4-regelverken.

FI har varit delaktig i arbetet med att identifiera finansiella innovationer bland produkter och marknader med målsättningen att ta fram strategier för att minska risker för icke-professionella och professionella investerare. Under året har fokus bland annat legat på gränsrotsfinansiering (s.k. crowdfunding), virtuella valutor och möjligheten för en tillsynsmyndighet att stoppa enskilda finansiella produkter.

Samarbete mellan de europeiska myndigheterna (Joint Committees)

De europeiska tillsynsmyndigheterna har en gemensam kommitté som samordnar sektorövergripande frågor mellan Eba, Eiopa och Esma. FI

deltar i tre underkommittéer som hanterar frågor om penningtvätt, konsumentskydd och finansiella konglomerat.

På penningtvättsområdet har arbetet till stor del inriktats på förberedelser för att genomföra uppgifter enligt EU-kommissionens förslag till reviderat penningtvättsdirektiv.

För konsumentskyddsområdet har arbetet påbörjats med ett gemensamt faktablad för paketerade försäkrings- och investeringsprodukter, som ska träda i kraft 2016 genom en EU-förordning. Arbeta med sektorövergripande EU-riktlinjer för paket- och merförsäljning, där mer än en finansiell produkt ingår, så kallad cross-selling har tagits fram. EU-riktlinjer för klagomålshantering för bank- och värdepappersföretag har beslutats och det finns nu likartade riktlinjer för alla sektorer på den finansiella marknaden.

Underkommittén om finansiella konglomerat har under 2014 fokuserat på EU-gemensamma riktlinjer för enhetlig tillämpning i samordningen av gränsoverskridande tillsyn för finansiella konglomerat. FI har även deltagit i arbete med att ta fram förslag till EU-gemensamma riktlinjer för utvärdering av betydande riskkoncentrationer och betydande interna transaktioner i finansiella konglomerat.

GLOBALT ARBETE

Baselkommittén (BCBS)

FI är medlem i Baselkommittén som är en global organisation som arbetar med att ta fram regelverk för internationellt verksamma banker. Ett av områdena FI har fokuserat på är utformningen av en ny schablonmetod för att beräkna kreditrisker samt att ta fram förslag på hur kapitalgolv baserade på schablonmetoden kan utformas. Under 2014 lades den sista hörnstenen i Basel 3-regelverket på plats genom en överenskommelse om ett mått för stabil nettofinansiering.

Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco)

FI har ökat sin aktivitet inom Internationella organisationen för värdepapperstillsyn. Skälet för detta är den ökade betydelse som Iosco fått genom sin standardsättande roll efter finanskrisen och hur organisationens arbete påverkar utformningen av regler i Europa. FI valdes i samband med årsmötet in i dess styrelse som representant för den europeiska regionkommittén och representeras av generaldirektören.

Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS)

FI har deltagit vid möten i den tekniska kommittén och på årsmötet. FI har även deltagit i en självutvärdering om tillsyn, tillsynsrapportering och myndighetens ingripandeåtgärder.

Financial Action Task Force, (FATF)

Inom ramen för Financial Action Task Force deltar FI i arbetet för finansiella åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism där insatserna bland annat består i att stödja regeringskansliet. FI:s deltagande är viktigt då rekommendationerna bland annat ställer krav på såväl finansiella företag som på tillsynsmyndigheter som FI.

RESULTATBEDÖMNING

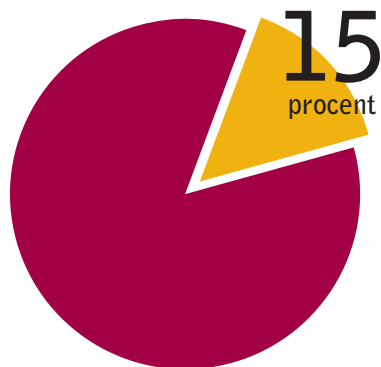
Kostnaderna och den nedlagda tiden för regelgivningsarbete har ökat och drivs av de ökade internationella regelkraven. Under året har FI:s

deltagande i de tre europeiska tillsynsmyndigheterna ökat. Det internationella regelgivningsarbetet har till stor del varit fokuserat på att ta fram riktlinjer och tekniska standarder kopplat till de nya regelverken.

Antalet beslutade föreskrifter och allmänna råd har ökat i jämförelse med föregående år. Variationer mellan olika år beror ofta på antalet följdändringar i andra föreskrifter, varför ökningar eller minskningar bör tolkas med försiktighet vid en resultatbedömning. Bedömningen för året är att FI enligt plan tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd med god kvalitet och enligt de krav som ställs av europeiska regelverk. Resursåtgången för regelgivningsarbetet är stor och påverkar vilka resurser som kan användas inom andra verksamheter på FI.

Tillståndsprövning

Diagram 4: Kostnad för tillståndsprövning i förhållande till FI:s totala kostnader

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål 1 i regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet.

Återrapporteringskrav i övrigt

Redovisa uppgifter om genomsnittliga handläggningstider för olika tillstånds- och anmälningsärenden enligt förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

De företag som vill bedriva finansiell verksamhet måste först få ett tillstånd av FI. Tillståndsprövningen är ett av FI:s verktyg i arbetet för ett finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster, samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. Syftet med tillståndsprövningen är att säkerställa att de företag som söker tillstånd kommer att leva upp till de krav som ställs på företagen som verkar på den finansiella marknaden.

Det ställs likartade krav på företagens ägare och ledning, oavsett vilken sektor (bank, försäkring, värdepapper eller fond) som företagen är verksamma inom. Dessa krav, liksom de generella krav på god intern styrning och kontroll som finns i samtliga sektorer, skapar förutsättningar för en sund finansiell verksamhet. Prövningar av nya tillstånd är ofta den första kontakten som företagen har med FI. Därefter prövar FI fortlöpande tillstånden när företagen förändrar sin verksamhet i centrala delar och exempelvis utvidgar verksamheten, får nya ägare, får nya personer i ledningen eller när företagen söker ytterligare tillstånd för sin verksamhet, så kallade sidotillstånd. I vissa fall beror en ökad mängd tillståndsärenden på ändrad lagstiftning, som innebär att det tillståndspliktiga området utökas eller förändras.

Tillståndsprövningen är avgiftsfinansierad och FI ska ta ut avgifter för tillstånd och anmälningar. Nivån på avgifterna bygger på principen om att full kostnadstäckning ska uppnås på några års sikt. För vidare information se avsnittet Övrig återrapportering – avgiftsredovisning.

TABELL 17 Tid och kostnad för tillståndsprövning, tkr

	2014		2013		2012	
	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Tillståndsprövning	69 013	76 028	53 832	59 943	58 495	61 980
Metodutveckling tillstånd	2 117	2 332	1 866	2 078	2 119	2 245
Totalt tillståndsprövning	71 130	78 360	55 698	62 021	60 613	64 225

Källa: Agresso

Till följd av ett stort inflöde av tillståndsärenden har andelen tid som lagts ned för tillståndsprövning ökat med 28 procent jämfört med 2013. Kostnaderna har ökat med 26 procent.

I tabellerna nedan redovisas samtliga tillståndsärenden och anmälningsärenden som är avgiftsbelagda. FI får därutöver in en stor mängd anmälningsärenden som inte är avgiftsbelagda eftersom de inte kräver någon prövning av FI.

Sådana ärenden hos FI som avser anmälan om gränsöverskridande verksamhet från ett annat EES-land till Sverige är avgiftsfria. Skälet till detta är att prövningen görs i det finansiella företags hemland och inte i Sverige. Av den anledningen ingår inte dessa ärenden i nedanstående tabeller.

PRESTATIONER

TABELL 18 Prestationer för tillståndsprövning, antal beslut

Ärendetyp	2014	2013	2012
Auktorisationer	316	208	279
Nya fonder	73	46	68
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	304	4	10
Ägarprövningar	232	120	122
Ägarledningsprövningar	146	90	70
Ledningsprövningar	619	559	581
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	109	107	136
Utvidgad eller sidoverksamhet	49	49	67
Beståndsoverlåtelse, förvärv, fusioner och delningar	161	75	110
Ändringar av fondbestämmelser	243	237	387
Uppdragsavtal	226	141	155
Svensk företags verksamhet utomlands	183	160	113
Pröva tillstånd för undantag	128	83	123
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	163	32	36
Interna modeller	19	14	17
Pröva tillstånd för prospekt	461	360	367
Avsluta finansiell verksamhet	802	657	590
Övriga tillstånd eller beslut	31	20	27
Total	4 265	2 962	3 258

Källa: Platina

Kommentar: För 2012 ingick även ärenden som inte kräver prövning av FI, och som därmed inte är avgiftsbelagda, i statistiken. Sedan 2013 redovisas endast ärenden som är avgiftsbelagda enligt förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

Antalet beslutade ärenden har ökat med 44 procent jämfört med föregående år och inflödet av ärenden har ökat med 43 procent. För vissa ärendetyper var det ökade ärendeflödet förväntat, exempelvis inom kapitalkravensområdet på grund av CRD 4 och inom fondområdet där många företag har ansökt om tillstånd enligt lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Det har dock varit en generell ökning av antalet ärenden. Bland de ärendeslag som ökat mest finns auktorisationer, tillstånd för utländsk etablering i Sverige och ärenden som rör kapitalkrav och kapitalbas. Majoriteten av dessa ärenden beror på regelverksförändringar som medfört krav på tillstånd för fler företag än tidigare.

Inom försäkringsområdet har mer tid lagts på förhandsgranskningar av interna modeller än vad som initialt beräknades. Läget på den finansiella marknaden har medfört en ökning av antalet prospektärenden. Förutom en generell ökning så har antalet börsintroduktioner ökat, vilket vanligtvis innebär mer omfattande och komplexa aktieprospekt än vid exempelvis en emission.

Endast ett fåtal ärendetyper har fått minskat antal ärenden. Så är bland annat fallet när det gäller ändring av fondbestämmelser, vilket sannolikt beror på att många fondbolag istället har valt att ändra fondbestämmelserna i samband med auktorisation som förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Under året har nya regler trätt i kraft som gäller tillståndskrav för konsumentkreditinstitut och resulterade i en större mängd ärenden i slutet av 2014.

HANDLÄGGNINGSTIDER

Handläggningstiden (rikttiden) börjar löpa när ett ärende har kommit in, avgiften för ärendet har betalats och ansökan är komplett. I normalfallet ändras inte en pågående handläggningstid efter att den har börjat löpa. Ett fåtal undantag från detta finns och framgår då av lag. FI har både lagstadgade riktider och riktider som myndigheten bestämt själv.

De lagstadgade riktiderna finns angivna i lag och där framgår inom vilken tid ett ärende ska avgöras. Lagstadgade riktider infördes första gången år 2009 i och med att nya ägarprövningsregler trädde i kraft.

För ett fåtal ärendetyper med lagstadgade riktider, exempelvis ägarprövningar, är konsekvensen att om FI inte fattar beslut inom riktiden anses ansökan eller anmälan vara godkänd. För övriga ärenden med lagstadgade riktider finns det inte någon rättslig konsekvens om beslut inte fattats inom riktiden.

För det stora antalet ärenden, där FI själva bestämt riktiden, baseras riktiden på hur lång tid ett ärende i normalfallet bör ta att handlägga och uttrycker därmed FI:s ambition för handläggningstiden. En översyn av riktiderna har inletts på FI för att bedöma om samtliga av dem är ändamålsenliga.

TABELL 19 Tillståndsärenden inom riktiden, antal och andel

År	Antal		Andel	
	2014	2013	2014	2013
Handlagda tillståndsärenden inom utsatt tid	3 256	2 515	78	87
varav tillståndsärenden med lagstadgade riktider	1 124	869	97*	99
varav tillståndsärenden utan lagstadgade riktider	2 132	1 646	71	82

Källa: Platina

*Kommentar: * En mindre del av dessa ärenden kan medföra rättsliga konsekvenser och av dessa har 100 procent hanterats inom riktiden.*

Se läsanvisningar för mer information om tabellen.

Ärenden som har lagstadgade riktider har prioriterats framför andra ärenden. En anledning till att andra tillståndsärenden ibland har passerat planerad handläggningstid är att nya regelverk har medfört att ärendena tagit längre tid än planerat, eftersom det uppstått frågor som inneburit nya ställningstaganden.

En stor mängd ärenden om tillstånd för förvaltare av alternativa investeringsfonder kom in till FI under en begränsad period, vilket har påverkat möjligheterna att hålla rikttiderna.

TABELL 20 Genomsnittlig handläggningstid för vissa ärendetyper, dagar

	Genomsnittlig handläggningstid		Antal inkomna ärenden	
	2014	2013	2014	2013
Auktorisationer	81	48	428	229
Nya fonder	63	53	98	49
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	71	66	519	6
Ägarprövningar	92	64	244	121
Ägarledningsprövningar	71	53	141	110
Ledningsprövningar	59	41	607	584
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	50	48	133	110
Utvidgad eller sidoverksamhet	81	53	48	50
Beståndsoverlåtelse, förvärv, fusioner och delningar	74	58	139	124
Ändringar av fondbestämmelser	77	43	196	283
Uppdragsavtal	41	34	212	169
Svensk företags verksamhet utomlands	32	24	193	161
Pröva tillstånd för undantag	47	31	126	98
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	47	27	236	47
Interna modeller	528	130	22	20
Pröva tillstånd för prospekt	20	15	457	367
Avsluta finansiell verksamhet	31	15	817	710
Övriga tillstånd eller beslut	63	31	40	20
Total	54	32	4 656	3 258

Källa: Platina

Kommentar: Ärenden som registrerats enligt den gamla diarieplanen, som gällde fram till 2013, och som beslutats under 2014 eller 2013 ingår inte. Medelhandläggningstiden för dessa ärenden under 2014 är 701 dagar eftersom det har rört ärenden som har dragit ut på tiden bland annat på grund av att de varit omfattande och komplicerade. Handläggningstiden avser kalenderdagar och inte arbetsdagar. Se läsanvisningar för mer information.

De genomsnittliga handläggningstiderna har ökat på grund av det stora ärendeflödet, nya ställningsstaganden på grund av nya regelverk samt att de fastställda rikttiderna har förlängts för vissa ärenden jämfört med 2013, exempelvis för ägarledningsprövningar.

För auktorisationer, som har en genomsnittlig handläggningstid på 81 dagar, handlar det om stora variationer i handläggningstider inom samma ärendetyp. Försäkringsförmedlarna utgör en stor volym och har korta handläggningstider, medan de övriga instituten oftast har längre handläggningstider.

Interna modeller är ärenden som är få till antalet men som kräver längre handläggningstider. Ärenden som rör prospekt, avregistrering eller återkallelse av finansiell verksamhet är fler till antalet men har kortare handläggningstider.

Några tillståndsärenden som har krävt mer resurser än beräknat är auktorisationen som central motpart och ärenden om utvidgat tillstånd med anledning av auktorisationen. Detta beror på att ärendena rör ett nytt regelverk och att ansökningarna har varit omfattande samt att de prövats i ett tillsynskollegium.

RESULTATBEDÖMNING

FI:s målsättning är att handlägga samtliga tillståndsprövningar på ett effektivt och enhetligt sätt, utan att göra avkall på de krav som ställs för respektive tillstånd. Under 2013 tog FI fram nya processer för ägar-, ägarlednings- och ledningsprövningar för att ytterligare säkerställa kvaliteten i FI:s arbete med tillståndsprövningar. Under året har vidare en gemensam prövningsprocess tagits fram för interna modeller som skärper kvalitetskraven på dokumentation och beslutsunderlag. En övergripande gemensam process för tillståndsärenden har beslutats under året och kommer att börja tillämpas i början av 2015. Sammantaget syftar de olika processerna till att bidra till en enhetlig och effektiv handläggning.

När det gäller tillståndsärenden med lagstadgade riktider, vilka kan leda till rättsliga konsekvenser om beslut inte fattas inom riktiden, har samtliga av dessa ärenden handlagts inom rätt tid.

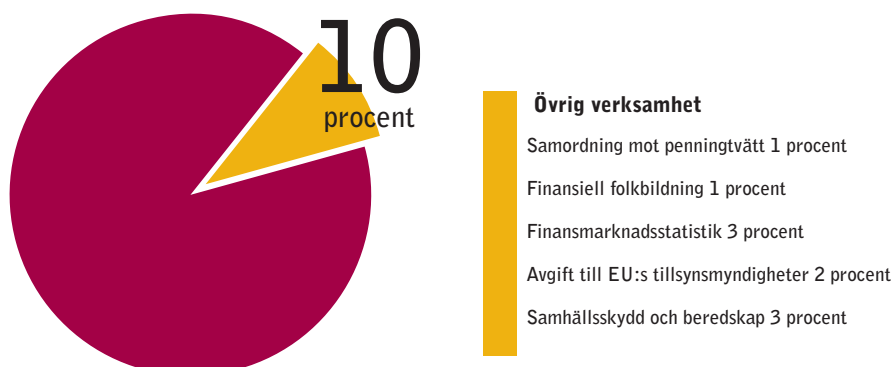
Totalt för samtliga ärenden, med lagstadgade riktider, har 97 procent av ärendena hanterats inom riktiden. Detta är något lägre jämfört med föregående år, men inflödet av ärenden har varit betydligt högre än tidigare år vilket har påverkat möjligheterna att klara riktiderna.

FI har generellt fått in avsevärt fler tillståndsärenden under 2014 jämfört med 2013. Ökningen av antalet ärenden berör främst bank- och fondområdet, som på grund av nya regelverk fått ett betydligt större antal ärenden än normalt. I många fall har det gällt helt nya frågor, vilket inneburit nya, och i vissa fall komplicerade, ställningstaganden för FI. Detta har inneburit att handläggningen i flera fall har dragit ut på tiden.

Sammantaget kan konstateras att trots ett ökat inflöde av tillståndsärenden handläggs i princip alla ärenden, med lagstadgade riktider, inom rätt tid. För övriga tillståndsärenden har inflödet haft större påverkan på handläggningstiderna. Den nya processen för tillståndsprövning kommer att bidra till att höja kvaliteten i handläggningen samtidigt som FI behöver se över beredskapen inför stora ärendetillströmningar.

Övrig verksamhet

Diagram 5: Kostnad för övrig verksamhet
i förhållande till FI:s totala kostnader

FINANSIELL FOLKBILDNING

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål 2 i regleringsbrevet: Stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning.

Återrapportering: Redovisning ska lämnas av hur insatser för att stärka konsumenternas finansiella förmåga har genomförts. Redogörelse ska även lämnas för de modeller som används för utvärdering av de insatser som rör finansiell folkbildning och vilka insatser som vidtagits med anledning av resultatet av utvärderingen.

Verksamhetsöversikt

Ett av FI:s uppdrag är att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning. Fakta, information och utbildning ska bidra till att öka konsumenternas medvetenhet inom det privatekonomiska området. Detta sker parallellt med andra konsumentskyddande insatser på finansmarknaden.

TABELL 21 Tid och kostnad för finansiell folkbildning, tkr

	2014		2013		2012	
	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Finansiell folkbildning	3 446	7 311	3 626	7 773	1 958	4 665

Källa: Agresso

Utbildningsinsatserna inom finansiell folkbildning har ökat 2014 och 2013 jämfört med 2012. Ökningen förklaras av att beloppet som FI beräknades att avsätta för finansiell folkbildning har höjts från 5 000 tkr till 7 000 tkr från och med 2013.

Utbildningsinsatser

TABELL 22 Utbildningsinsatser finansiell folkbildning

Målgrupper	2014	2013	2012
Gilla din ekonomi			
- Antal kurstillfällen	27	15	5
- Antal utbildade	742	384	101
- Antal beställda studiehäften	49 510	30 000	0
- Nedladdningar via mobilapplikation	500	0	0
Utbildning, unga vuxna			
- Antal kurstillfällen	77	50	52
- Antal utbildade	1 052	760	866
Svenska för invandrare (Sfi)			
- Antal besök på webbplatsen	22 483	19 000	17 700
- Antal beställda studiehäften	39 790	9 600	9 300
Gymnasieskolan			
- Antal kurstillfällen	30	40	40
- Antal utbildade	900	1 500	1 500
- Antal besök på webbplatsen	32 171	23 200	22 000

Källa: manuell statistik

Kommentar: Nytryck och mer marknadsföring av studiehäften (svenska för invandrare) förklarar årets höjning.

Samverkan med både myndigheter och finansiella företag har varit grundläggande för den folkbildning som genomförts under 2014. Strategin bygger på att utbilda utbildare som i sin tur kan möta konsumenter och föreläsa i olika situationer. Merparten av insatserna sker i nära samverkan med andra myndigheter via det nationella nätverket "Gilla Din Ekonomi", med 67 medlemmar.

Gilla Din Ekonomi - nätverket och utbildningsinsatserna

Genom nätverket Gilla Din Ekonomi driver FI flera utbildningsprojekt med fokus på sparande, lån och pensionssystemens uppbyggnad. Nätverkets kursinnehåll och studiematerial har gjorts tillgängliga via utskick, internet och via en mobil applikation. I samarbete med deltagare i nätverket Gilla din ekonomi har FI under 2014 hållit inspirations- och studiedagar för gymnasielärare och skollärare på temat privatekonomi, entreprenörskap och ämnesintegrerad undervisning.

Unga arbetslösa – Ekonomismart

FI deltar sedan flera år i projektet "Ekonomismart" i samverkan med Konsumentverket, Folkuniversitetet och sparbanksstiftelserna Kronan, Alfa och Nya.

Skolprojekt och invandrarundervisning

Läroplanerna för skolans högstadium och gymnasium innebär att alla elever ska få del av undervisning i privatekonomi. För att stödja berörda lärare med material och underlag driver FI, Konsumentverket och Kronofogden gemensamma projekt med filmer och tillhörande studiematerial, Koll på cashen. FI:s material för kommunernas invandrarundervisning i svenska (sfi) består av en webbplats, ett studiehäfte "Dina pengar och din ekonomi", en dvd "Prata pengar" samt tillhörande övningar och faktablad på enkel svenska.

Utvärdering av resultat

Utvärderingarna av olika folkbildningsinsatser har överlag varit positiva (medelbetyg över fyra av fem) och har inte föranlett några väsentliga ändringar i nuvarande folkbildningsstrategi. De slutliga målgrupperna

bland allmänheten och inom skola och vuxenutbildning har erbjudits grundläggande information och baskunskaper i ekonomi, ofta via lärarledd, personlig undervisning via seminarier, workshops och föreläsningar i tv och tillfällen på skolschemat.

Merparten av de kurser FI och nätverket Gilla Din Ekonomi driver är relativt korta, avgränsade och situationsanpassade för utvalda målgrupper. En majoritet av deltagarna påvisar efter avslutad kurs resultat i termer av nytta och ett ökat intresse. Flera redovisar också en påverkan på den egna privatekonomiska aktiviteten.

Långsiktiga effekter på kunskapsnivåer och ekonomisk medvetenhet är svåra att mäta och utvärdera efter korta möten och utbildningspass. Bäst förutsättningar bedöms föreligga inom skolan och vuxenundervisningen på grund av längre undervisningstid samt bättre möjligheter till dialog om utbildningens innehåll och resultat.

FI har även tillgång till andra kompletterande beslutsunderlag för att löpande kunna anpassa den finansiella folkbildningen. Här ingår pilotträffar och djupintervjuer med utvalda deltagare för att närmare belysa deltagarnas kunskapsläge, både före och efter genomförda insatser. Ett samarbete med forskare inom privatekonomiska ämnen hjälper också FI att beskriva det aktuella kunskapsläget hos allmänheten och att anpassa de insatser som erbjuds.

Resultatbedömning

Bedömningen är att FI nått målen för den finansiella folkbildningen genom att ta initiativ och driva nämnda folkbildningsprojekt inom det privatekonomiska området.

SAMORDNING MOT PENNINGTVÄTT

■ Enligt Finansinspektionens instruktion

Uppgifter: 1 § 2 st. Finansinspektionen ansvarar för samordningsorganet för tillsyn enligt förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Verksamhetsöversikt

Inom uppdraget att ansvara för samordningsorganet mot penningtvätt och finansiering av terrorism sammankallar FI övriga myndigheter till regelbundna möten. Dessa möten syftar bland annat till att utbyta information och erfarenheter för att skapa en effektivare tillsyn och en enhetlig rättstillämpning på området. Till den löpande verksamheten hör även att stödja Regeringskansliet, till exempel i det internationella arbetet inom Financial Action Task Force (FATF).

TABELL 23 Tid och kostnad för samordning mot penningtvätt, tkr

	2014		2013		2012	
	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Samordning mot penningtvätt	2 891	4 380	3 097	5 685	2 548	2 013
Internationellt arbete	192	291	18	33	1 255	991
Totalt	3 083	4 671	3 115	5 718	3 803	3 004

Källa: Agresso

Utfallet är inte helt jämförbart mellan åren. Det beror på att FI 2013 fick en höjning av anslagsnivån för att hantera uppdraget att genomföra nationella riskbedömningar avseende penningtvätt och finansiering av terrorism. Anslagsnivån uppgick till 4 500 tkr 2012, 6 000 tkr 2013 och

5 000 tkr 2014. Verksamheten har haft flera vakanser varför utfallet 2014 är något lägre än förväntat.

Samordning och regeringsuppdrag

Under 2014 har samordningsorganet hållit fyra möten. Vidare har Lotteriinspektionen, en av de deltagande myndigheterna, anordnat en tvådagarskonferens för samtliga deltagande myndigheter. Huvudtemat för konferensen var den nya lagstiftningen om kriminalisering av penningtvätt samt penningtvätts- och terrorismfinansieringsrisker. Vid konferensen talade bland annat representanter från Regeringskansliet, Finanspolisen och Totalförsvarets Forskningsinstitut.

I november 2012 fick FI tillsammans med 16 andra myndigheter och organisationer i uppdrag av regeringen att genomföra nationella riskbedömningar av penningtvätt respektive finansiering av terrorism. I mars 2014 lämnade FI över den nationella bedömningen av riskerna för finansiering av terrorism i Sverige till regeringen. Rapporten identifierar ett antal risker och områden som behöver åtgärdas i det svenska systemet för att hindra finansiering av terrorism. Rapporten ska ligga till grund för regeringens strategi för att hindra finansiering av terrorism i Sverige. Rapporten är del två i uppdraget från regeringen. Den första redovisades i rapporten "Penningtvätt: En nationell riskbedömning".

Resultatbedömning

Under 2014 har verksamheten till största delen handlat om att samordna det myndighetsgemensamma arbetet med den nationella riskbedömningen för finansiering av terrorism i Sverige samt samordning av ny lagstiftning och kommande regelförändringar. Arbetet har förflutit väl, men påverkats av vakanser under året.

FINANSMARKNADSSTATISTIK

■ Enligt Finansinspektionens instruktion

Uppgifter: 3 § 7st. Finansinspektionen har uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

Verksamhetsöversikt

FI är statistikansvarig myndighet för finansmarknadsstatistiken. FI tar in tillsynsmaterial från företagen under tillsyn och skickar materialet till Statistiska Centralbyrån (SCB) som på uppdrag av FI producerar finansmarknadsstatistik. SCB tar även in vissa uppgifter direkt från företag.

TABELL 24 Tid och kostnad för finansmarknadsstatistik, tkr

	2014		2013		2012	
	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Projekt statistiksamordning hos FI	551	559	615	739	732	756
Produktion hos SCB		13 190		13 130		13 000
Totalt	551	13 749	615	13 869	732	13 756

Källa: Agresso

Kostnaderna för finansmarknadsstatistik är i nivå med tidigare år. Det nya uppdaterade europeiska systemet för nationella och regionala räkenskaper (ESA⁴ 210) har börjat gälla inom EU under 2014. Den nya standarden innebär bland annat att sektorkoder förändrats och en omfattande anpassning har gjorts.

Lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över

4 European System of Accounts

finansmarknaderna trädde i kraft 1 augusti 2014. Genom lagen skapas en möjlighet för Riksbanken och FI att samla uppgifter från respektive myndighet till en gemensam databas hos SCB. Även SCB ska kunna använda databasen i sin statistikproduktion. En arbetsgrupp har bildats med representanter från respektive myndighet för att skapa den gemensamma databasen.

SAMHÄLLSKYDD OCH BEREDSKAP

■ Enligt Finansinspektionens instruktion

Uppgifter: 3 § 7st. Finansinspektionen har uppgifter enligt förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

Myndigheterna som anges i bilaga till ovanstående förordning har särskilt ansvar för att planera och vidta förberedelser för att skapa förmåga att hantera kris och för att förebygga sårbarheter och motstå hot och risker. Myndigheterna ska samverka med övriga statliga myndigheter, kommuner, landsting, sammanslutningar och näringsidkare som är berörda.

Varje myndighet ska i syfte att stärka sin egen och samhällets krisberedskap årligen analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området.

Verksamhetsöversikt

FI samverkar med branschen och berörda myndigheter genom att delta i Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (FSPOS) och Samverkansområde ekonomisk säkerhet (SOES). Fokus i båda dessa är att stärka den finansiella infrastrukturen genom att samverka, öva, kartlägga och dela information och på så sätt värna sektorn och samhället. I FSPOS ingår både privata aktörer och myndigheter medan SOES enbart omfattar myndigheter. Bägge gruppernas verksamhet finansieras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) genom det så kallade 2:4-anslaget.

FI ansöker om och hanterar de medel som tilldelas av MSB för verksamheten inom FSPOS. Inom SOES är det den myndighet som under året har ordförandeskapet som ansöker om medel. Ordförandeskapet rullar mellan de samverkande myndigheterna och under 2014 har det innehafts av FI. Under 2014 har medlen för båda organen uppgått till 15 213 tkr och använts till konsultstöd, lokalkostnader och andra kostnader i samband med övningar och seminarier. Under året har övningar genomförts inom ramen för båda organen. Den övning som arrangerades av FSPOS involverade cirka 260 deltagare från 56 organisationer, företag och myndigheter. Övningen som hölls inom SOES omfattande åtta myndigheter och involverade ett femtiotal personer. Vägledningen för kontinuitetshantering, som togs fram inom FSPOS under 2013, och kalendern över betalningarna i det svenska avvecklingssystemet har uppdaterats. En gemensam riskanalys har också tagits fram. Även inom SOES har en vägledning för kontinuitetshantering tagits fram. Det har även genomförts ett antal analyser av eventuella sårbarheter i det statliga betalningssystemet. En risk- och sårbarhetsanalys har genomförts och lämnats till regeringen och MSB (FI dnr 13-13 611).

TABELL 25 Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap, tkr

	2014	2013	2012
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	15 213	7 110	4 004

Källa: Agresso

Kostnaden för verksamheten har ökat med 8 103 tkr jämfört med 2013 och beror på att även medel för SOES hanterats av FI.

AVGIFT TILL EU:S TILLSYNSMYNDIGHETER

Från och med budgetåret 2012 disponerar FI ett särskilt anslag för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter. Anslaget används för att betala medlemsavgifter till Europeiska bankmyndigheten (Eba), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) samt Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Det är endast FI:s avgifter till de tre europeiska tillsynsmyndigheterna som redovisas här.

TABELL 26 Kostnad avgift till EU:s tillsynsmyndigheter, tkr

	2014	2013	2012
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	8 068	6 789	5 711

Källa: Agresso

Verksamheten inom tillsynsmyndigheterna är under uppbyggnad och kostnaderna har därför ökat succesivt. Avgifterna har ökat med drygt 1 279 tkr mellan 2014 och 2013 vilket kan jämföras med ökning om cirka 1 078 tkr mellan 2012 och 2013. Avgifterna som Sverige betalar påverkas även av eurokursen och beslut som fattas av EU:s tillsynsmyndigheter. För att hantera avgiftsökningen 2014 har FI tilldelats mer anslagsmedel i december 2014.

Övrig återrapportering

LOKALFÖRSÖRJNING

Enligt FI:s hyresavtal från 2012 skulle en omdisponering ske av FI:s lokaler. I och med den resursförstärkning som FI fått har lokalbehovet ökat och myndigheten har därmed utökat lokalytan. En planerad renovering har senarelagts eftersom ett nytt verksamhetsområde på FI behövde ett snabbt tillträde till lokaler. Reparationerna av lokalerna kommer därför att ske under 2015 och efterföljande år.

AVGIFTSREDOVISNING

■ Ekonomiskt mål för ansökningsavgifter enligt regleringsbrevet

Verksamhet som rör ärenden som anges i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen ska över tiden finansieras fullt ut med de avgifter som tas ut för ändamålet.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

FI har rätt att ta ut avgifter för tillstånd och anmälningar. Principen för vilken nivå avgifterna ska ligga på är att full kostnadstäckning ska uppnås på några års sikt. Företag och personer som söker tillstånd att bedriva finansiell verksamhet betalar en i förväg bestämd avgift till FI. Avgifternas storlek beslutas av regeringen efter förslag från FI.

TABELL 27 Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, tkr

Avgiftsbelagd verksamhet med full kostnadstäckning	2014	2013	2012
Ansökningsavgifter (SFS 2011:911)			
Tidigare års över-/underskott	-18 792	-20 138	-24 707
Intäkter	96 835	63 367	68 794
Kostnader	78 360	62 021	64 225
Utfall	18 475	1 346	4 568
Totalt ackumulerat över-/underskott	-317	-18 792	-20 138
Kostnadstäckningsgrad %	124%	102%	107%
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen			
Administrativ service			
Intäkter Bokföringsnämnden	1 413	1 808	1 639
Kostnader Bokföringsnämnden	1 413	1 808	1 639
Ackumulerat över-/underskott för Administrativ service	0	0	0

Källa: Agresso

Kommentar: Jämförelsevärden har förändrats på grund av en ny redovisningsprincip.

FI:s avgiftsfinansierade verksamhet är till följd av 2014 års överskott i balans. Det ackumulerade underskott som FI redovisat tidigare år berodde främst på att avgifterna i samband med ny och skärpt reglering var för låga åren 2009 och 2010. I syfte att nå balans höjdes tillståndavgifterna generellt i flera omgångar.

Inflödet av ärenden ökade med 43 procent 2014, bland annat till följd av att nya regelverk trädde i kraft. Inflödet var betydligt större än prognosticerat. Det genomsnittliga timpriset under 2014 översteg timkostnaden med cirka 30 procent. Timpriset och ärendetillströmningen är de främsta anledningarna till 2014 års överskott på 18 475 tkr.

Inom ramen för 2014 års resultat finns det inte bara överskott varför det kan behövas enskilda punktinsatser där kostnadstäckningen är ovanligt

dålig eller bra. FI kommer närmare att analysera resultatet och utvärdera om det finns skäl att se över avgiftsnivåerna. En avgiftsrapport lämnas till regeringen senast den 15 april 2015.

FI har enligt instruktion i uppdrag att upplåta lokaler och utföra administrativa uppgifter åt Bokföringsnämnden. FI tar ut avgifterna med stöd av 4 § (1992:191) avgiftsförordningen och det ekonomiska målet för resurssamverkan är full kostnadstäckning. Intäkterna har minskat med 395 tkr jämfört med föregående år. Minskningen beror till stor del på att BFN:s andel av kostnaderna har minskat eftersom FI har utökat verksamheten.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras

FI har även till uppgift att ta ut avgifter som inte får disponeras i verksamheten utan redovisas som intäkt av uppbörd och som återfinns i redovisning av inkomstitlar.

Avgifter som tas ut med stöd av förordning (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av FI:s verksamhet ska uppgå till ett belopp som motsvarar kostnaden för den verksamhet som ska finansieras. Kompensation görs för överskott eller underskott för tidigare års inbetalda avgifter. Totalt sett påverkades 2014 års avgiftsuttag av 2013 års underuttag.

Restavgifter och dröjsmålsavgifter är debiterade och laga kraftvunna beslut om dröjsmålsavgifter, så kallad särskild avgift, exempelvis enligt lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet och lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Här ingår även beslut om förseningsavgift för företag under tillsyn som rapporterar för sent till FI i förhållande till de tidsfrister som gäller.

FI har möjlighet att besluta om ekonomiska sanktioner enligt gällande lagstiftning. Sådana straffavgifter och särskilda avgifter redovisas på inkomstitel Bötesmedel.

TABELL 28 Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras, tkr

Offentligrättslig verksamhet	2014		2013		2012	
Redovisning mot inkomstitel	Intäkter Kostnader		Intäkter Kostnader		IntäkterKostnader	
2548 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	424 434	411 848	299 702	334 481	332 025	308 585
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter	9 621	0	4 469	0	5 195	0
2712 Intäkter bötesmedel	20 014	0	98 405	0	26 798	0
Totalt	454 069	411 848	402 576	334 481	364 018	308 585

Källa: Agresso

Kommentar: FI saknar ingångsvärde för att kunna redovisa ackumulerat över- eller underuttag för inkomstitel 2548 Avgifter för FI:s verksamhet. Kravet om ingångsvärde för denna verksamhet gäller inte för räkenskapsåret 2014. En utredning om ingångsvärdet pågår inför räkenskapsåret 2016 då kravet träder i kraft.

RAPPORTERADE UPPDRAG

Nedan redovisas diarienummer för FI:s rapporterade uppdrag enligt instruktion, regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut.

Avgiftsrapporter

■ Enligt Finansinspektionens instruktion

Myndigheten ska i en särskild rapport till regeringen senast den 15 april varje år redovisa avgiftsutfall och kostnadstäckning för avgifter enligt förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen och förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet.

Myndigheten ska i särskilda rapporter till regeringen senast den 15 april och senast den 1 oktober varje år redovisa förslag till ändringar i bestämmelserna i förordningen om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen och förordningen om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet som bör göras med anledning av gjorda eller kommande ändringar i regelverket på myndighetens ansvarsområde.

I rapporten "Avgifter hos FI" (FI dnr 14-3795), som lämnades den 15 april redovisade FI avgiftsutfall och kostnadstäckning för avgifter enligt förordningen (2001:911) och förordningen (2007:1135). FI lämnade också förslag till höjd avgift för några enskilda ärendeslag där kostnadstäckningen var särskilt låg. FI föreslog även att avgift införs för ett antal ärendeslag som rör lagen om alternativa investeringsfonder och kapitaltäckningsreglerna.

I rapporten "Avgifter hos FI" (FI dnr 14-11688), som lämnades den 1 oktober, föreslog FI nya ärendeslag med anledning av de nya kapitaltäckningsreglerna som infördes i svensk lag den 2 augusti 2014 samt ett nytt ärendeslag som berör försäkringsföretag. FI föreslog även sänkt årlig avgift för inlåningsföretag.

Konsumentskyddsrapport

■ Enligt Finansinspektionens instruktion

Myndigheten ska i en särskild rapport till regeringen senast den 15 maj varje år redogöra för erfarenheter av tillsynsarbetet avseende konsumentskydd, lämna en bedömning av riskerna för konsumenterna inom det finansiella området, ange de åtgärder som vidtagits eller kan komma att vidtas för att stärka konsumentskyddet samt redogöra för behovet av utveckling av regler på området.

Rapporten "Konsumentskyddet på finansmarknaden" (FI dnr 14-4986) publicerades den 15 maj 2014. Utifrån erfarenheter från tillsynen beskriver FI i rapporten ett antal risker och problem som finansmarknadens konsumenter möter och de åtgärder som har vidtagits för att hantera dessa. I rapporten behandlas bland annat risken för olämplig rådgivning, bristande information om bolån och att snabbblån skapar en risk för skuldfälla.

Stabilitetsrapporter

■ Enligt Finansinspektionens instruktion

Myndigheten ska i särskilda rapporter till regeringen senast den 20 juni och den 15 december varje år redogöra för myndighetens analys och bedömning av den finansiella stabiliteten, de åtgärder som vidtagits och kan komma att vidtas för att motverka att finansiella obalanser uppstår, åtgärdernas effekter på samhällsekonomin samt behovet av utveckling av regler på området.

Enligt regleringsbrevet ska de innehålla:

- en bedömning av den finansiella stabiliteten med särskilt fokus på tillståndet på de finansiella marknaderna och den ekonomiska situationen hos hushåll, icke-finansiella företag, kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag,
- en redogörelse för kreditinstitutens kreditgivning och kreditvillkor till företagen och hushållen samt utvecklingen av räntesättningen och dess komponenter med särskilt fokus på effekterna av kapitaltäckningsreglerna för små och medelstora företag
- en redogörelse för i vilken grad olika finansiella företag bidrar till att öka risken i det finansiella systemet, och
- en bedömning av finansiella obalanser som kan påverka kreditutbudet och kreditefterfrågan samt en redovisning av de åtgärder som vidtagits och kan komma att vidtas för att motverka dessa obalanser och de effekter åtgärderna bedöms få på samhällsekonomin.

I rapporten ”Stabiliteten i det finansiella systemet” redovisar FI sin bedömning av stabiliteten i det finansiella systemet och eventuella finansiella obalanser i svensk ekonomi. FI presenterar sin syn på de sårbarheter som finns i det svenska systemet och hur dessa sårbarheter kan innebära problem för finansiell och ekonomisk stabilitet. Vidare redogör FI för de åtgärder som vidtagits för att minska sårbarheterna och vad som kan behöva göras framöver. I 2014 års rapporter, FI dnr 14-999 och 14-16750, beskrivs bankernas stora behov av marknadsfinansiering, det tätt sammanlänkade svenska systemet och hushållens höga skuldsättning och de strukturella sårbarheterna.

Indikatorer på finansiell stabilitet, förtroende, marknadseffektivitet samt konsumentskydd

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Med utgångspunkt från myndighetens rapport Finansiella indikatorer (FI Dnr 13-5973) ska en redovisning lämnas av utfallet avseende 2013 och 2012 fördelat på redovisade indikatorer. I det fall data finns för tidigare år ska redovisningen kompletteras. Uppdraget ska redovisas senast den 7 mars 2014.

Enligt FI:s instruktion och regleringsbrev ska myndigheten bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende, med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenterna. En redovisning av måluppfyllelsen ska göras med hjälp av indikatorer för respektive delmål, men när det inte finns något enskilt mått som mäter hur målet eller delmålen uppfylls används ett flertal indikatorer för att utvärdera de olika delmålen. FI har i rapport, FI dnr 14-3782, redovisat större åtgärder samt konstruktionen och utvecklingen över tid för indikatorerna. FI påtalar i rapporten de metodmässiga svårigheterna i att mäta effekter av enskilda åtgärder, bestämma lämpliga nivåer och tolka utvecklingen över tid.

Effektivitetsrapport

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Redovisa hur myndigheten arbetar med kvalitetshöjande insatser och med att effektivisera verksamheten. Av redovisningen ska det framgå vilka åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas. Faktiskt och förväntat resultat ska redovisas. En särskild redovisning ska lämnas av vilka insatser som vidtas för att säkerställa hög kvalitet i den finansiella tillsynen. Uppdraget ska redovisas senast den 10 april 2015.

I april 2014 redovisade FI hur myndigheten arbetar med kvalitetshöjande insatser och för att effektivisera verksamheten (FI dnr 14-5547). FI redovisade bland annat att myndigheten inrättat ett helt nytt verksamhetsområde med ansvar för konsumentfrågor för att bättre än tidigare kunna hantera konsumentskyddsfrågorna. Samtidigt inrättades en ny befattning med benämningen biträdande generaldirektör för att samordna och effektivisera tillsynen inom de tre tillsynsområdena Bank, Försäkring och Marknader. FI redogjorde också för en jämförelsestudie rörande effektiviteten hos ett antal tillsynsmyndigheter inom finansiell sektor i olika länder som visade att FI står sig väl i jämförelsen.

Ränteskillnadsersättning

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Med ledning av regeringens förslag om en ny modell för beräkning av s.k. ränteskillnadsersättning vid bostadslån ska myndigheten som vägledning för tillämpningen av den nya modellen utveckla hur det allmänna ränteläget för bostadsobligationer skulle kunna beräknas i olika situationer (prop. 2013/14:44). Uppdraget gäller under förutsättning att riksdagen beslutar om att ändra modellen i enlighet med regeringens förslag. Redovisning av genomförda insatser ska lämnas senast den 19 juni 2014.

Med anledning av ändringen av 36 § konsumentkreditlagen (2010:1846) som innebär en ny metod för beräkning av så kallad ränteskillnadsersättning vid bostadskrediter, har FI tagit fram nya allmänna råd om krediter i konsumentförhållanden (FFFS 2014:11; dnr 14-1394). Lagändringen innebär att jämförelseräntan vid beräkning av ränteskillnadsersättning ska baseras på den ränta som vid betalningstillfället i allmänhet gäller för bostadsobligationer i stället för som i dag räntan på statspapper av olika slag. För att vägleda företagen om hur de bör beräkna ränteskillnadsersättning med bostadsobligationer som utgångspunkt för jämförelseräntan och därigenom främja en enhetlig tillämpning har FI tagit fram allmänna råd om hur den ränta som vid betalningstillfället i allmänhet gäller för bostadsobligationer bör fastställas i samband med beräkningen.

Utlåning till icke finansiella företag

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Undersöka vilket underlag som krävs för att myndigheten ska kunna utveckla analysen av bankers och andra kreditinstituts utlåning till icke-finansiella företag. Myndigheten ska som ett första steg klargöra vad som behöver utvecklas och hur inrapporteringen behöver ändras. Underlag ska finnas för att möjliggöra analys av effekter för bl.a. små, medelstora och stora företag samt för olika branscher. Underlag för att redovisa kapitaltäckningsreglernas effekter för små och medelstora företag ska också kunna tas fram. Myndigheten ska redovisa en bedömning för när en analys av effekter ur olika aspekter för de icke-finansiella företagen kan starta. Uppdraget redovisas senast den 10 april 2014 och ska även innehålla en tidsplan för det fortsatta arbetet.

I april 2014 lämnade FI ett svar, FI dnr 14-244, till regeringen med anledning av uppdraget. FI deltar tillsammans med Statistiska centralbyrån (SCB) i ett projekt lett av Riksbanken som under 2014 genomfört en förstudie som syftar till att ta fram ett beslutsunderlag för att etablera ett kreditregister för företag. FI deltar i studien, som startade i februari 2014, som potentiell användare främst för tillsynsändamål. I dag bedrivs tillsynen genom inrapportering från instituten om dess utlåning. Genom ett kreditregister kan FI erhålla mer detaljerad information vilket ökar möjligheterna för tillsyn och analys av utlåningen till icke-finansiella företag. Riksbanken publicerade förstudien i oktober 2014. Förstudiens slutsats är att Statistiska Centralbyrån bör få i uppdrag att utveckla och driva databasen samt ansvara för den löpande verksamheten med insamling, kvalitetssäkring samt internationell rapportering. Vidare gör förstudien bedömningen att databasen tidigast skulle kunna tas i bruk december 2016 och att kostnaden för utvecklingen av databasen hamnar i intervallet 20-30 miljoner kronor.

Prognoser

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Redovisa prognoser för anslagsbelastningen och för avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten för 2014 - 2018 vid nedanstående prognostillfällen. Prognoserna ska kommenteras i förhållande till föregående prognostillfälle, budgeten och till utfallet för 2013.

Prognoserna lämnas i Hermes senast den 16 januari, 21 februari, 5 maj, 28 juli och 27 oktober 2014 och ska följa instruktion från Ekonomistyrningsverket.

FI har levererat fem utgiftsprognoser under 2014 i enhetlighet med uppdraget i regleringsbrevet (FI dnr 14-792).

Överenskommelse

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Arbeta för att en överenskommelse träffas inom livförsäkrings- och pensionsbranschen om en branschstandard vad gäller transparens och informationsfrågor i samband med flytt av pensionsförsäkringsvärde. Överenskommelsen ska innehålla principer för hur försäkringsföretagen ska arbeta med att fastställa och uttrycka värdet av det flyttbara pensionskapitalet och hur överskottsmedlen hanteras i livbolagen. Det ska tydligt framgå vilka kostnader som behöver betalas och till vem, flyttvärde före och efter flytt samt påverkan på avgifterna för det kvarvarande kollektivet. Det är önskvärt att så kallade Norman-belopp arbetas fram för ökad jämförelse. Resultatet av vidtagna åtgärder ska redovisas senast den 30 oktober 2014.

Den 19 juni 2014 gav regeringen FI ett tilläggsuppdrag att verka för en överenskommelse i livförsäkrings- och pensionsbranschen om en branschstandard för transparens och informationsfrågor i samband med flytt av pensionsförsäkringsvärde.

Svensk Försäkring tillsatte en intern referensgrupp samt en styrgrupp med ett mindre antal medlemmar, där medarbetare från FI deltagit. Resultatet från arbetet redovisades till regeringen under hösten 2014, FI dnr 14-8233.

I missivet till regeringen konstaterade FI att försäkringsbranschen nått tillräckligt långt för att åstadkomma en överenskommelse som syftar till att skapa en rekommendation kring standardiserad information i anslutning till flytt av försäkringskapital. FI ansåg vidare att arbetet skulle fortsätta och slutföras enligt bestämd tidsplan.

En nationell riskbedömning

■ Särskilt uppdrag till Finansinspektionen

Finansinspektionen ska samordna arbetet avseende den nationella riskbedömningen i fråga om penningtvätt. Finansinspektionen rapporterar på samtliga berörda myndigheters vägnar till regeringen (Finansdepartementet) senast den 30 augusti 2013. En motsvarande riskbedömning ska göras beträffande finansiering av terrorism. Den riskbedömningen ska rapporteras på liknande sätt senast den 28 mars 2014.

Den 28 mars 2014 lämnade FI tillsammans med 16 andra myndigheter och organisationer över en nationell bedömning av riskerna för finansiering av terrorism i Sverige till regeringen, FI dnr 12- 13024. Det är sannolikt att finansiering av terrorism förekommer i Sverige. Hotet kan vara förhållandevis begränsat, men inte försumbart när även små penningströmmar innebär svåra konsekvenser och kan bidra till allvarliga våldsbrott. Rapporten identifierar ett antal risker och områden som behöver åtgärdas i det svenska systemet för att hindra finansiering av terrorism. Rapporten ska ligga till grund för regeringens strategi för att hindra finansiering av terrorism i Sverige.

Kompetensförsörjning

■ Enligt Finansinspektionens instruktion

3 § Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1 § första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

FI:s kompetensförsörjningsstrategi ska vara ett stöd för ledningen, personalavdelningen, chefer och medarbetare i arbetet att säkerställa att FI har rätt kompetens för att nå verksamhetens mål.

FI redovisar årets åtgärder utifrån de tre definierade områdena i kompetensförsörjningsstrategin: attrahera och rekrytera; behålla, tillvarata och utveckla samt avsluta. FI har arbetat aktivt med att föra in jämställdhets-, mångfalds- och tillgänglighetsfrågorna i kompetensförsörjningsarbetet.

Attrahera och rekrytera

TABELL 29 Personalomsättning, procent

	2014	2013	2012
Extern rörlighet	13,9	11	13,2

Källa: Agresso

FI har under året fortsatt arbetet med att profilera arbetsgivarvarumärket. Myndigheten har samarbetat med Universum och tillsammans deltagit i Karriärbarometern och Företagsbarometern. Ett frukostmöte har anordnats där "young professionals" har bjudits in samt att myndigheten tagit emot studiebesök från universitet och högskola. FI var bland de 100 mest attraktiva arbetsgivarna när Sveriges unga akademiker röstade fram sina drömarbetsgivare.

Under året har FI vuxit med 63 personer. Sammanlagt 52 personer har slutat och 132 personer har anställts. Den sistnämnda siffran innehåller också rekryteringar av vikarier för att ersätta exempelvis föräldralediga, tjänstlediga med mera. FI har totalt 415 personer anställda. Av antalet anställda är 58 procent kvinnor och av cheferna är 54 procent kvinnor. Löneanalysen inför lönerevisionen visade att det inte finns några osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor.

Myndigheten har växt till antal men avgångar och tjänstledigheter har bidragit till att det funnits ett fortsatt stort rekryteringsbehov. Ett flertal befattningar har inte kunnat tillsättas med enbart annons utan ett särskilt sökningsförfarande har varit nödvändigt. Det har varit svårt att tillsätta vissa befattningar på grund av höga löneanspråk.

Arbetet har fortsatt med att öka träffsäkerheten vid rekryteringar och FI har infört nya urvalsinstrument som färdighetstester och personlighetsformulär. Ett arbete med att föra in säkerhetsfrågorna vid rekrytering har påbörjats liksom bakgrundskontroller i rekryteringsprocessen.

Behålla, tillvarata och utveckla

FI strävar efter att vara en attraktiv arbetsplats där medarbetare vill stanna och utvecklas. För att lyckas med detta har FI under året genomfört ett flertal åtgärder.

FI:s inspektörsutbildning har fortsatt och under året har två omgångar genomförts med totalt 34 deltagare. För nyanställda har två omgångar av en ny version av introduktionsutbildning genomförts med syfte att ge

en övergripande bild av myndighetens verksamhet och kunskap om interna regelverk. Ledarskapsutbildningar i FI:s regi har fortsatt och chefer har samlats för att diskutera ledarskapsfrågor. Merparten av FI:s chefer har genomfört en så kallad 360-graders bedömning av sitt ledarskap. Ledarskapsutbildningen, tillsammans med ledarforum, är en viktig del i att bygga en gemensam kultur och att tydliggöra vad som förväntas av en ledare på FI.

FI har under året tagit fram en strategi för specialistkarriär som ska tydliggöra att det finns en karriär vid sidan om chefskarriären. Arbetet med karriärvägar tar sin utgångspunkt i såväl FI:s mål att arbeta för ett stabilt finansiellt system och att verka för ett gott konsumentskydd inom det finansiella systemet som FI:s medarbetarpolicy och FI:s lönestrategi.

Arbetet med arbetsmiljö, hälsa och friskvård har varit fortsatt aktivt. Skyddsronder, ergonomienomgångar och ett flertal aktiviteter genom idrottsföreningen har ägt rum. Under våren färdigställdes uppdaterade riktlinjer för jämställdhet, mångfald och tillgänglighet.

Avsluta

FI har 2014 haft en högre personalomsättning än 2013. Orsakerna till personalomsättningen framgår bland annat i de avgångssamtal som hålls. De tre främsta orsakerna till att medarbetare väljer att sluta på FI är låg lön, ledarskapet och hög arbetsbelastning. Avgångssamtalen ger dock även en annan bild som visar på att de som slutat har trivts på FI, flertalet upplever att arbetsuppgifterna har varit intressanta och att de tidigt fått ett stort ansvar. Flera av de som slutat kan tänka sig att komma tillbaka till FI.

Sjukfrånvaro

TABELL 30 Redovisning av sjukfrånvaro, procent av den sammanlagda arbetstiden

	2014	2013	2012
Total sjukfrånvaro	2,6	2,5	2,4
Kvinnor	3,3	3,4	3,5
Män	1,8	1,3	1,1
Anställda ≤ 29 år	1,2	0,7	1,3
Anställda 30-49 år	2,6	2,4	2,4
Anställda ≥ 50 år	3,3	3,3	2,8
Andelen av total sjukfrånvaro ≥ 60 dagar	16,3	30,1	27,4

Källa: Agresso

RESULTATBEDÖMNING

Utifrån ovanstående åtgärder och resultat görs bedömningen att FI uppfattas som en attraktiv arbetsgivare, att FI arbetat för att säkerställa att myndigheten kan behålla, tillvarata och utveckla sina medarbetare och att arbetet med kompetensförsörjningen bidragit till att säkerställa att rätt kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion.

FI har dock haft svårt att rekrytera viss kompetens när konkurrensen om vissa arbetskraftskategorier är hård. FI kan i vissa fall inte möta de löner och andra anställningsvillkor som finns på marknaden.

En ytterligare slutsats är att den totala rörligheten anstränger organisationen och försvårar för FI att säkerställa att rätt kompetens finns.

Finansiell redovisning

FI:s finansiella redovisning består av resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, noter och sammanställning av väsentliga uppgifter. Redovisningens innehåll och utformning följer de krav som ställs i förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag.

Resultaträkningen redovisar i sammandrag FI:s samtliga kostnader och intäkter. Balansräkningen redovisar i sammandrag tillgångar, skulder och myndighetskapital. Anslagsredovisningen omfattar FI:s redovisning mot anslag på statsbudgeten. Under rubriken Anslagsredovisning och rubriken Redovisning mot inkomsttitel, redovisas även de intäkter som tas in av FI men som levereras till statsbudgeten. Under noter redovisas specifikationer av vissa poster i resultat- och balansräkning. Slutligen redovisas en sammanställning över väsentliga uppgifter från resultaträkning, balansräkning och anslagsredovisning. Denna innehåller bland annat uppgifter om låneram, anslagskredit och vissa nyckeltal.

FI:s huvudsakliga finansiering sker via anslag från statsbudgeten. År 2014 var tilldelat anslag 417 259 tkr. Anslaget är fördelat på två anslagsposter, Finansinspektionen och Samordningsorgan för tillsyn av penningtvätt. Fördelningen av medel mellan posterna framgår under rubriken Anslagsredovisning.

FI har även ett anslag som heter Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter. Anslaget används för FI:s medlemsavgifter till EU:s tre tillsynsmyndigheter: Europeiska bankmyndigheten, Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten samt Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

Utöver anslag har FI ytterligare några finansieringskällor av vilken avgiftsintäkter har stor betydelse för myndighetens finansiering. Myndigheten disponerar avgiftsintäkterna själva. På längre sikt ska kostnaderna helt finansieras av intäkterna. Större delen av de intäkter från Avgifter och andra ersättningar som redovisas på egen rad i resultaträkningen kommer från den verksamhet som kallas tillståndsprövning. Denna verksamhet är ett eget resultatområde.

En annan finansieringskälla är bidragsintäkter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Dessa medel används till den verksamhet som avser att stärka samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn.

Under uppbördsavsnittet i resultaträkningen redovisas de avgiftsintäkter som FI inte disponerar utan levererar direkt till statsbudgeten. Det är årliga avgifter som FI tar ut från företagen under tillsyn. På sikt ska dessa intäkter motsvara de kostnader som FI redovisar mot anslagsposterna Finansinspektionen och Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter. Syftet är att myndighetens verksamhet inte ska belasta statsbudgeten ur ett statsfinansiellt perspektiv.

FI tar även ut så kallade rest- och dröjsmålsavgifter när inrapportering inte sker i tid och så kallad bötesmedel i enlighet med de sanktionsmöjligheter som myndigheten har enligt regelverken. Dessa avgiftsintäkter redovisas mot inkomsttitel och levereras in till statskassan.

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr		2014	2013
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	not 1	414 760	339 660
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 2	103 779	70 741
Intäkter av bidrag	not 3	17 733	10 105
Finansiella intäkter	not 4	233	243
Summa		536 505	420 749
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	not 5	-334 533	-279 929
Kostnader för lokaler	not 6	-28 370	-26 043
Övriga driftkostnader	not 7	-129 285	-98 620
Finansiella kostnader	not 8	-467	-742
Avskrivningar och nedskrivningar	not 9	-25 375	-14 069
Summa		-518 030	-419 403
Verksamhetsutfall		18 475	1 346
Uppbördsverksamhet			
	not 10		
Avgifter m.m. som inte disponeras		454 069	402 576
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten		-454 069	-402 576
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	not 11	18 475	1 346

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr		2014-12-31	2013-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	not 12	71 350	64 815
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	not 13	1 237	1 136
Summa immateriella anläggningstillgångar		72 587	65 951
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	not 14	2 321	1 231
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	not 15	15 270	15 235
Pågående nyanläggningar	not 16	439	780
Summa materiella anläggningstillgångar		18 030	17 246
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		417	937
Fordringar hos andra myndigheter	not 17	6 726	7 297
Övriga kortfristiga fordringar	not 18	19 148	48 645
Summa fordringar		26 291	56 879
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	not 19	9 633	9 911
Upplupna bidragsintäkter		103	0
Övriga upplupna intäkter		0	111
Summa periodavgränsningsposter		9 736	10 022
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	not 20	-32 578	-47 959
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	not 21	68 728	27 241
Summa tillgångar		162 794	129 380

BALANSRÄKNING FORTSÄTTNING

Belopp i tkr		2014-12-31	2013-12-31
Kapital och skulder			
Myndighetskapital	not 22		
Balanserad kapitalförändring		-18 792	-21 151
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		18 475	1 346
Summa myndighetskapital		-317	-19 805
Avsättningar			
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	not 23	299	601
Övriga avsättningar	not 24	2 842	2 308
Summa avsättningar		3 141	2 909
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	not 25	92 500	78 053
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		9 392	7 854
Leverantörsskulder		18 329	22 921
Övriga kortfristiga skulder	not 26	6 020	5 473
Förskott från uppdragsgivare och kunder		954	48
Summa skulder m.m.		127 195	114 349
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	not 27	23 521	20 017
Oförbrukade bidrag	not 28	5 863	8 592
Övriga förutbetalda intäkter	not 29	3 391	3 318
Summa periodavgränsningsposter		32 775	31 927
Summa kapital och skulder		162 794	129 380

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr

Anslag (ramanslag)	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indrag- ning	Totalt dispo- nibelt belopp	Utgif- ter	Utgående över- förings- belopp
--------------------	------------------------------------	--	-----------------	--------------------------------------	---------------	---

Utgiftsområde 2**Samhällsekonomi och finansförvaltning****01:11 Finansinspektionen (Ramanslag)**

ap.1	Finansinspektionen (ram)	2 453	412 259		414 712	-403 780	10 932
ap.2	Samordningsorgan för tillsyn av penningtvätt (ram)	421	5 000	-241	5 180	-4 654	526

01:17 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (Ramanslag)

ap.1	Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram)	361	8 500	-361	8 500	-8 068	432
Summa		3 235	425 759	-602	428 392	-416 502	11 890

Redovisning mot anslagsvillkor i regleringsbrevet

ap.1 Finansinspektionen (ram)

Av regleringsbrevet framgår att 7 000 tkr beräknas användas för satsningar inom konsumentområdet för genomförande av finansiell folkbildning. FI redovisar utgifter på 7 294 tkr år 2014 för finansiell folkbildning. Anslagsposten får användas för att bekosta Krigsförsäkringsnämndens verksamhet. Under 2014 har FI redovisat utgifter på 63 tkr för denna verksamhet.

ap.2 Samordningsorgan för tillsyn av penningtvätt (ram)

Anslagspost 2 får användas för samordningsorganet för tillsyn av penningtvätt. Verksamheten har haft flera vakanser under året, vilket förklarar det utgående anslagssparandet.

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	not 29	Beräknat belopp enligt regleringsbrev	Inkomster
2548 Avgifter för Finansinspektionen verksamhet		412 000	424 434
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter		6 000	9 621
2712 Bötesmedel		30 000	20 014
Summa		448 000	454 069

TILLÄGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Kommentarer till noter

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr). Avrundning sker till närmaste tusental. Ett belopp som avrundats till noll markeras med 0. Är värdet innan avrundning noll markeras detta med ett streck.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Värdering av fordringar

Uppbördfordringar har värderats kollektivt utifrån hur lång tid som gått sedan fakturan förföll till betalning. Övriga fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp, det vill säga 22 tkr år 2014, och en beräknad ekonomisk livslängd på minst tre år redovisas som anläggningstillgångar. För förbättringsutgift på annans fastighet gäller för reparation och underhåll att anskaffningsvärdet ska uppgå till minst två prisbasbelopp, det vill säga 89 tkr år 2014.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning. Avskrivningen görs månadsvis. Följande avskrivningstider tillämpas:

- balanserade utgifter för utveckling, 3–5 år
- rättigheter och andra immateriella tillgångar, 3–5 år
- förbättringsutgifter på annans fastighet, 7 år
- kontorsmaskiner, 5 år
- datorer och kringutrustning, 4–5 år
- övriga inventarier, 7 år.

Periodavgränsningsposter

Som periodiseringspost bokförs belopp över 50 tkr. För avgiftsintäkter för tillståndsprövning tillämpas en beloppsgräns på 500 tkr.

Brytdag

FI har tillämpat den 5 januari 2014 som brytdag i enlighet med regelverket för statliga myndigheter. Begreppet brytdag syftar på den dag då den löpande bokföringen för räkenskapsåret ifråga ska vara avslutad. Efter brytdagen sker bokföring på räkenskapsåret men då i form av periodiseringar eller rättningar.

NOT 1. Intäkter av anslag

Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen beror dels på 730 tkr som avser semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 som redovisats mot anslag enligt övergångsbestämmelsen till 12§ anslagsförordningen, dels på 1 013 tkr som avser en rättning av en tidigare differens på myndighetskapitalet.

NOT 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Belopp i tkr	2014	2013
AVGIFTSFÖRORDNINGEN (1992:191)		
Avgiftsintäkter enligt 4 §	7 080	7 407
Avgiftsintäkter enligt 15 §	11	7
KAPITALFÖRSÖRJNINGSFÖRORDNING (2011:210)		
Icke statliga medel enligt 6 kap 1§	165	-
FÖRORDNING (2001:911) OM AVGIFTER FÖR PRÖVNING AV ÄRENDEN HOS FINANSINSPEKTIONEN		
Ansökningsavgifter	96 363	63 304
Fakturerade kungörelser	147	20
ÖVRIGT		
Försäljning av anläggningstillgångar/inventarier	13	3
Summa	103 779	70 741

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har ökat med 33 038 tkr sedan föregående år. Det beror på en större mängd ansökningar inom verksamheten tillståndsprövning under 2014 jämfört med 2013. Ökningen beror framförallt på regelverksförändringar som har medfört krav på tillstånd för fler företag men det har även skett en generell ökning av antal ärenden.

NOT 3. Intäkter av bidrag

Belopp i tkr	2014	2013
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	15 213	7 110
Bidrag från internationella organisationer	2 520	2 995
Summa	17 733	10 105

Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap används för arbetet med att stärka samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn. Bidragsintäkterna har ökat med 8 103 tkr jämfört med föregående år. Förändringen beror på ökade insatser inom området.

Bidrag från internationella organisationer avser inbetalningar från Danmark, Finland och Norge för deras medverkan i utvecklingen av transaktionsrapporteringsystemet (TRS).

NOT 4. Finansiella intäkter

Belopp i tkr	2014	2013
Ränteintäkter på räntekontot i Riksgäldskontoret	188	233
Övriga ränteintäkter	45	10
Summa ränteintäkter	233	243

NOT 5. Kostnader för personal

Belopp i tkr	2014	2013
Totala kostnader för personal	-334 533	-279 929
Varav lönekostnader, exklusive sociala kostnader	-211 463	-176 510

Kostnader för personal har ökat med 54 604 tkr sedan föregående år. Det beror till stor del på att FI under året har ökat från 301 till 339 årsarbetskrafter.

NOT 6. Kostnader för lokaler

Kostnader för lokaler har ökat med 2 327 tkr jämfört med föregående år. Lokalytan har utökats eftersom antalet anställda blivit fler under 2014.

NOT 7. Övriga driftskostnader

Övriga driftskostnader har ökat med 30 665 tkr sedan föregående år. En stor del av ökningen beror på säkerhetsrelaterade konsulttjänster som finansieras med bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Kostnader för datatjänster inom it-verksamheten har också ökat under året. Användningen av konsulter som arbetat med stresstester och AQR (Asset Quality Review) förklarar ytterligare en del av de ökade driftskostnaderna.

NOT 8. Finansiella kostnader

Belopp i tkr	2014	2013
Räntekostnader på lån till anläggningstillgångar, Riksgäldskontoret	-399	-689
Övriga finansiella kostnader	-68	-53
Summa finansiella kostnader	-467	-742

Finansiella kostnader har minskat med 275 tkr sedan föregående år. Minskningen förklaras av lägre räntesatser på lån för anläggningstillgångar hos Riksgälden 2014 jämfört med 2013.

NOT 9. Avskrivningar och nedskrivningar

Posten avskrivningar och nedskrivningar har ökat med 11 306 tkr sedan föregående år. Ökningen beror på att flera stora utvecklingsprojekt av it-system för rapportering, analys och distribution av finansiell data har tagits i drift under året.

NOT 10. Uppbördsverksamhet

Belopp i tkr	2014	2013
Fakturerade årliga avgifter	424 821	300 056
Befarade förluster, årliga avgifter	-513	-181
Konstaterade förluster, årliga avgifter	-55	-239
Ränteintäkter, årliga avgifter	181	66
Särskild avgift enligt lagen om anmälningsskyldighet	7 203	3 323
Särskild avgift enligt föreskrift vid försenad inrapportering	2 290	1 260
Befarade förluster, särskilda avgifter	128	-115
Ränteintäkter, särskilda avgifter	-	1
Bötesmedel/straffavgift i samband med sanktion	19 945	98 550
Befarade förluster, sanktioner	69	-145
Summa intäkter av avgifter m.m.	454 069	402 576
Avräknat mot inkomsttitel 2548 Avgifter till Finansinspektionen	-424 434	-299 702
Avräknat mot inkomsttitel 2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter	-9 621	-4 469
Avräknat mot inkomsttitel 2712 Bötesmedel	-20 014	-98 405
Summa avräknat mot inkomsttitel	-454 069	-402 576
Saldo	0	0

Uppbördsverksamheten kommenteras i not 30, Redovisning mot inkomsttitel.

NOT 11. Årets kapitalförändring

Belopp i tkr	2014	2013
Resultat avgiftsfinansierad verksamhet	18 475	1 346
Summa	18 475	1 346

De avgiftsintäkter som disponeras avser verksamheten tillståndsprövning. Årets kapitalförändring kommenteras i not 22, Myndighetskapi- tal.

NOT 12. Balanserade utgifter för utveckling

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
IB anskaffningsvärde	114 559	93 199
Årets anskaffningar	27 350	21 441
Årets utrangeringar	-	-81
UB anskaffningsvärde	141 909	114 559
IB ackumulerade avskrivningar	-49 744	-37 860
Årets avskrivningar	-16 815	-7 633
Året nedskrivning	-4 000	-4 252
Årets utrangeringar	-	-4 251
UB ackumulerade avskrivningar	-70 559	-49 744
Bokfört värde	71 350	64 815

Balanserade utgifter för utveckling består till största delen av it- system som FI utvecklar för rapportering, analys och distribution av finansiell data. Det bokförda värdet har ökat med 6 535 tkr sedan föregående år. Ökningen beror framförallt på att nya internationella regelkrav ställs på systemen.

Årets nedskrivning består av utgifter som bokförts som anläggningstillgångar under åren 2012–2013 och som inte uppfyller kraven för att redovisas som en immateriell anläggningstillgång enligt 5 kap 2§ förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

NOT 13. Rättigheter och andra immateriella tillgångar

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
IB anskaffningsvärde	1 542	386
Årets anskaffningar	332	1 156
Årets utrangeringar	-	-
UB anskaffningsvärde	1 874	1 542
IB ackumulerade avskrivningar	-406	-349
Årets avskrivningar	-231	-57
Årets utrangeringar	-	-
UB ackumulerade avskrivningar	-637	-406
Bokfört värde	1 237	1 136

NOT 14. Förbättringsutgift på annans fastighet

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
IB anskaffningsvärde	4 994	3 660
Årets anskaffningar	1 438	1 334
Årets utrangeringar	-	-
UB anskaffningsvärde	6 432	4 994
IB ackumulerade avskrivningar	-3 763	-3 463
Årets avskrivningar	-348	-300
Årets utrangeringar	-	-
UB ackumulerade avskrivningar	-4 111	-3 763
Bokfört värde	2 321	1 231

De senaste årens ökning av personalstyrkan har medfört ett behov av att bygga om av FI:s lokaler. Det bokförda värdet för förbättringsutgift på annans fastighet har ökat med 1 090 tkr sedan 2013.

NOT 15. Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
IB anskaffningsvärde	43 006	34 191
Årets anskaffningar	3 407	11 827
Årets överföringar	780	-
Årets utrangeringar	-17 232	-3 012
UB anskaffningsvärde	29 961	43 006
IB ackumulerade avskrivningar	-27 771	-28 956
Årets avskrivningar	-3 980	-1 827
Årets utrangeringar	17 060	3 012
UB ackumulerade avskrivningar	-14 691	-27 771
Bokfört värde	15 270	15 235

De anläggningstillgångar som utrangerats under året är datorer med tillbehör och möbler som inte längre används i verksamheten. Reaförlusten vid utrangeringarna uppgår till 172 tkr.

NOT 16. Pågående nyanläggningar

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
IB anskaffningsvärde	780	-
Årets anskaffningar	439	780
Årets överföringar	-780	-
Bokfört värde	439	780

NOT 17. Fordringar hos andra myndigheter

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
Fordran avseende ingående moms	6 462	7 032
Övriga fordringar hos andra myndigheter	264	265
Summa	6 726	7 297

NOT 18. Övriga kortfristiga fordringar

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
Uppbördsfordringar	19 148	48 620
Övriga fordringar	0	25
Summa	19 148	48 645

Övriga fordringar har minskat med 29 497 tkr jämfört med föregående år. Minskningen förklaras av en enskild faktura avseende tillsynsavgift för 2013 som betalades i januari 2014, efter förfallodatum.

NOT 19. Förutbetalda kostnader

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	7 315	6 318
Övriga förutbetalda kostnader	2 318	3 593
Summa	9 633	9 911

Posten övriga förutbetalda kostnader består till största delen av underhållsavtal för it-system.

NOT 20. Avräkning med statsverket

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-48 620	-26 223
Redovisat mot inkomsttitel	-454 069	-402 576
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	483 541	380 179
Skulder avseende uppbörd	-19 148	-48 620
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	-1	122
Redovisat mot anslag	8 068	6 789
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-8 067	-6 912
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	-1
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-2 873	5 539
Redovisat mot anslag	408 434	333 406
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-417 259	-343 317
Återbetalning av anslagsmedel	240	1 499
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	-11 458	-2 873
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	2 677	3 212
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-730	-535
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	1 947	2 677
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	858	1 109
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	504 334	390 940
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-33 639	-17 924
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-475 472	-373 267
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	-3 919	858
Summa	-32 578	-47 959

NOT 21. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	68 728	27 241
Beviljad kreditram	25 000	25 000

NOT 22. Myndighetskapital

	Balanserad kapitalförändring, avgiftsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, övrigt	Årets kapitalförändring enl RR	Summa
IB 2014	-20 138	-1 013	1 346	-19 805
Rättelse		1 013		1 013
Föregående års kapitalförändring	1 346		-1 346	0
Årets kapitalförändring			18 475	18 475
UB 2014	-18 792	0	18 475	-317

I årsredovisningen 2013 redovisades en differens på 1 013 tkr mellan det ackumulerade resultatet av den avgiftsbelagda verksamheten och det totala saldot för balanserad kapitalförändring. FI har under året gjort en utredning som resulterat i en justering av anslag 1:11 ap1 Finansinspektionen (ram) med motsvarande belopp.

Årets kapitalförändring avser resultatet inom verksamheten tillståndsprövning. Den positiva kapitalförändringen på 18 475 tkr medför att det ackumulerade underskottet för verksamheten har minskat till 317 tkr. Avgifterna har höjts i flera omgångar de senaste åren för att minska det stora underskottet. Under 2014 har dessutom antalet ansökningar ökat. Avgiftshöjningarna tillsammans med den stora ärendetillströmningen medför att resultatet för tillståndsprövning nu är i balans.

NOT 23. Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
Ingående avsättning	601	-
Årets pensionskostnader	-108	849
Årets pensionsutbetalningar	-194	-248
Utgående avsättning	299	601

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser avser åtaganden för framtida utbetalningar av delpensioner.

NOT 24. Övriga avsättningar

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
Ingående avsättning	2 308	1 905
Årets förändring	534	403
Utgående avsättning	2 842	2 308

Övriga avsättningar avser medel för kompetensutveckling. Arbetsgivarverket och de centrala fackliga parterna har under året slutit ett nytt avtal som innebär att statliga arbetsgivare även fortsättningsvis ska sätta av medel för lokala åtgärder.

NOT 25. Lån i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
Ingående skuld	78 053	58 852
Lån upptagna under året	39 240	28 623
Årets amorteringar	-24 793	-9 422
Utgående skuld	92 500	78 053
Beviljad låneram	110 000	85 000

Lån hos Riksgälden har ökat med 14 447 tkr sedan föregående år.

Ökningen beror på till stor del på att FI fortsatt att utveckla it-system och att denna utveckling finansieras med lån. När systemen tas i drift och börjar skrivas av, minskar lånen genom amorteringar.

NOT 26. Övriga kortfristiga skulder

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
Personalens källskatt	5 959	4 990
Utredningskonton	94	502
Skuld till egen personal	-33	-19
Summa	6 020	5 473

NOT 27. Upplupna kostnader

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
Upplupen lön inkl. sociala avgifter	2 750	0
Semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	18 437	16 251
Övriga upplupna kostnader	2 334	3 766
Summa	23 521	20 017

Upplupna löner avser kostnader för personal som slutat under året.

Semesterlöneskulden har ökat med 2 186 tkr jämfört med föregående år. Antalet anställda har blivit fler under 2014 och flertalet av nyrekryteringarna skedde under hösten. Det medför att en stor del av de semesterdaggar som tjänades in under hösten ännu inte har tagits ut i ledighet.

NOT 28. Oförbrukade bidrag

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
Bidrag från annan statlig myndighet	0	266
Bidrag från internationella organisationer	5 863	8 326
Summa	5 863	8 592

Bidrag från internationella organisationer avser inbetalningar från Danmark, Finland och Norge för deras medverkan i utvecklingen av transaktionsrapporteringssystemet (TRS). Medlen tas i anspråk i samband med att FI amorterar på de lån som tagits för investeringen i systemet. Saldot avser det som återstår att ta i anspråk.

NOT 29. Övriga förutbetalda intäkter

Belopp i tkr	2014-12-31	2013-12-31
Ansökningsavgifter, periodiserade	3 391	3 318

FI periodiserar inbetalningar av ansökningsavgifter för tillståndsprövning som är större än 500 tkr.

NOT 30. Redovisning mot inkomsttitel

På inkomsttitel 2548 redovisas de medel som FI tar in enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Dessa avgifter ska, på flera års sikt, motsvara de kostnader som FI redovisar mot anslagsposterna Finansinspektionen (ram) och Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram). Under 2014 uppgick intäkterna för de årliga avgifterna till 424 434 tkr och kostnaderna som dessa avgifter ska finansiera till 411 848 tkr.

På inkomsttitel 2711 redovisas debiterade beslut om dröjsmålsavgifter, så kallad särskild avgift, enligt lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet och lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument som vunnit laga kraft. Här redovisas även beslut om förseningsavgift för företag under tillsyn som rapporterar för sent till FI i förhållande till de tidsfrister som gäller. Inkomsternas karaktär gör att de är svåra att beräkna i förväg.

På inkomsttitel 2712, Bötesmedel, redovisas debiterade beslut om straffavgifter och särskilda avgifter som vunnit laga kraft. I allt högre grad har FI möjlighet att utdöma ekonomiska sanktioner enligt gällande lagstiftning. Inkomsternas karaktär gör att de är svåra att beräkna i förväg.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

Belopp i tkr	2014	2013	2012	2011	2010
Låneram i Riksgäldkontoret					
Beviljad	110 000	85 000	65 000	55 000	55 000
Utnyttjad	92 500	78 053	58 852	53 171	32 814
Kredit på räntekontot					
Beviljad	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Utnyttjad	-	878	2 081	-	-
Räntekontot					
Intäkter	188	233	184	416	163
Kostnader	-	-	-	-	-
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat enl regleringsbrev	83 400	65 000	65 000	60 900	36 900
Utfall	103 779	70 741	75 582	59 154	35 130
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Beräknat enl regleringsbrev	448 000	341 000	341 000	347 000	327 000
Utfall	454 069	402 576	364 018	387 790	252 805
Anslagskredit					
Anslag 2:1:11, beviljad	20 863	34 331	30 377	11 401	7 908
Anslag 2:1:11, utnyttjad	-	-	5 536	4 620	-
Anslag 1:17, beviljad	715	715	715	-	-
Anslag 1:17, utnyttjad	-	-	-	-	-
Anslagssparande					
Anslag 2:1:11	11 458	2 874	-	-	28 891
Anslag 1:17	432	361	1 439	-	-
Personal					
Årsarbetskrafter	339	301	297	273	240
Medelantalet anställda	350	312	302	284	240
Driftskostnad (RR)	492 187	404 592	375 639	350 055	306 610
Driftskostnad per årsarbetskraft (tkr)	1 452	1 344	1 265	1 282	1 278
Årets kapitalförändring	18 475	1 346	4 568	-1 388	-16 418
Balanserad kapitalförändring	-18 792	-21 151	-25 719	-25 636	-9 219

Intygande om intern styrning och kontroll

Arbete och former för FI:s interna styrning och kontroll har under 2014 följt samma mönster som de närmast föregående åren. FI:s styrelse har i en särskild rapport fått redovisning av de faktorer som är relevanta för den interna styrningen och kontrollen på FI och det arbete som gjorts på området under året. Därutöver har styrelsen löpande under året fått information om den interna styrningen och kontrollen i samband med rapportering av ekonomi, planerad och genomförd verksamhet och måluppfyllelse, redovisning av övergripande risker och kontrollåtgärder samt genom granskningar och uppföljningar som genomförts av intern- och externrevision.

De viktigaste verksamhetsrisker som identifierades i FI:s arbete med intern styrning och kontroll 2014 berörde FI:s informationssäkerhet och myndighetens arbete med regelgivning. På informationssäkerhetsområdet har FI de senaste åren lagt ner mycket arbete på att minska riskerna. Ett antal brister identifierades 2011, men de bedömdes inte vara så allvarliga att det fanns skäl att redovisa brist i FI:s interna styrning och kontroll. Säkerhetshöjande åtgärder började genomföras 2012 och arbetet har fortsatt 2013 och 2014. Visst arbete återstår även om de omfattande insatser som genomförts har minskat riskerna väsentligt.

När det gäller risken kopplad till regelgivningsarbetet var bakgrunden till att den ansågs allvarlig framför allt det ökande flödet av EU-regler på det finansiella området och att FI ofta får stor tidspress i sitt regelarbete. Detta skulle kunna leda till att eftersträvad kvalitet i regelgivningsarbetet inte uppnås fullt ut. FI har under 2014 arbetat med risken genom att ta fram och uppdatera handböcker och rutiner på området.

I övrigt har verksamhetsåret 2014 när det gäller intern styrning och kontroll präglats av fortsatt arbete med att utveckla och dokumentera FI:s interna processer och styrdokument och att förbättra ekonomistyrningen.

VÅRT STÄLLNINGSTAGANDE

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Stockholm den 16 februari 2015

Sven-Erik Österberg
Styrelseordförande

Astri Muren
Styrelseledamot

Hans Nyman
Styrelseledamot

Gustaf Sjöberg
Styrelseledamot

Kristina Ståhl
Styrelseledamot

Martin Andersson
Generaldirektör

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon 08-787 80 00
Fax 08-24 13 35
finansinspektionen@fi.se

www.fi.se